

LESZ-E A VÁLSAGRA MEGVÁLTÁS?

A döntő kérdés:

Defláció?
Infláció?
Államkapitalizmus?
Szabad verseny?

Néhány vélemény a krízis mélypontján

Bukarest, december 24.

Husz esztendővel ezelőtt, — szinte azt lehet mondani, — a gazdasági problémák egy várt-körü, mintegy előkelő társaság érdeklődését foglalkoztatták csak.

Ma az a szó, hogy közgazdaság, mindnyájunk legfájdalmasabb elevenjébe vág. Egyszisztenciák tüdőöklését és hanyatlását, társadalmi rétegeknek, nagy és kis csoportoknak, családoknak és szerény egyéneknek legközvetlenebb életörömét és élettragédiáját rejti magában ez a hova-tovább mind drámaibb jelentőségű kifejezés.

Talán már új szót kellene kitalálni rá. Közgazdaság helyett Közszegénység.

Ami azelőtt egy furcsa világ idegen idiomája volt, deviza, valuta, kényszerregezés, csúf, árdiszcrencia, infláció és defláció, lepi-tés és felépítés, az most itt ég a bőrünkön és kísért bennünket reggeltől estig, mint egykoron a biblia.

A világ, mely „oly keserűen forog levében”, megváltó eszmét keres. De aki kimondja, a próféta, nem jött még el.

Minden szó, minden írás, ami most mindnyájan katasztrófális válságával függ egybe, próbálkozás és kísérlet a megváltás felé.

*

A krízissel összefüggő három karácsonyi körkérdésünk így hangzott:

1. Elérkeztünk-e már véleménye szerint, az általános válság mélypontjához, különösen Románia helyzetét illetőleg?

2. Melyik gazdaságpolitikai irányzatot helyesli: a szabadversenyt-e, vagy pedig az erőteljes állami beavatkozást a gazdasági élet minden vonalán?

3. Mit talál megfelelőbbnek a jelen körülmények között: a termelés és az élet olcsóbbítását, vagy pedig a bankjegyszaporítást, illetőleg inflációt?

Íme, a feleletek:

Virgil Madgearu

volt pénzügyi, iparügyi,
földmívelésügyi miniszter

1. Nem hiszem, hogy elérkeztünk volna a mélyponthoz. Miért? Mert minden kísérlet arra, hogy Európa agrárgazdasági depresszióját megszüntessék, eredménytelen maradt s

így nincs objektív indoklás, amely alá-masztaná azt a reményt, hogy a gazdasági válság mélypontját érintettük. Ami Romániát illeti, azt hiszem, beszélni lehet arról, hogy kulminációs ponton vagyunk és hogy csak a nemzetközi krízis és a hitelválság hatásait érezzük. Az a véleményem, hogy ha nem következnék hibás kormányintézkedések, rövidesen enyhülés várható válságunkban.

2. Az állami beavatkozásnak és gazdasági irányításnak híve vagyok. Egvedüli lehetőség ez arra, hogy a nemzetközi depresszióban egy kifejezetten agrárállam megvédhesse az érdekeit. Mint miniszter, ebben az irányban

dolgoztam és ennek érdekében alkotam meg annak idején a gabonacétesítési törvényt. Meggyőződésem, hogy az egész gazdaságpolitikanak csak az állami irányítás jegyében kell alakulnia, hogy a rendszertelenségek és ellentmondások gazdasági életünkben megszűnjenek.

3. Haározottan ellene vagyok az inflációnak. Azok, akik inflációt akarnak, úgy lát-szik, elfelejtették már azokat a háború utáni nemzeti katasztrófákat, amelyek az infláció nyomán keletkeztek. A megoldás tehát a termelés és az életstandard olcsóbbítása s ebben az irányban haladunk is mert az árak alább és alább szállnak. A teljes kiegyensúlyozottság ezen a téren egyrészt a külföldi, másrészt a belföldi gazdasági helyzet normalizálódásától függ.

E. Brancovici

senátor, a román gazdasági
egyetem professzora

1. Az a véleményem, hogy nem vagyunk még túl a gazdasági válság mélypontján. Lehet, hogy közel jutottunk a mélyponthoz, de ha túl leszünk rajta, akkor is, még hosszú

ideig érezni fogjuk az utóhatást. Románia abban a szerencsés helyzetben van, hogy a válsággal szemben nagyobb erőkkel küzdhet, mint más államok, de ez győzelem vigasz, mert végeredményben a nemzetközi helyzetnek vagyunk alávetve mi is. Az egyes államok s így Románia is, aszerint fogja meg-uszni a világgazdasági válságot, hogy jól vagy rosszul rendezkedik-e be államgazdasá-gilag.

2. Én a legteljesebb szabad verseny híve vagyok, a túlzott állami beavatkozás addig csak zavart, gátlást és káoszt hozott a ma-gaság gazdaság fejlődésében. Nemzetközi vi-szonylatban kötelessége az államnak megvé-denit a belföldi érdekeket, mert hiszen ebből van haszna az államnak, de erőszakosan be-lenyulni az egészséges fejlődést biztosító sza-badverseny folyamatába, több, mint köny-nyműség, bűn!... Küönben ezt ma már azok is belátják, akik eddig az állambeavat-kozás legharcosabb hívei voltak, akik néhány balkezü kísérletezés után, rájöttek arra, hogy zsákutcába tévedtek, sőtétben tapogatóznak, mert a túlzott állami beavatkozás értelmet-len, céltalan és nem a fejlődést, hanem a visszafejlődést segíti elő.

3. Az inflációnak nem vagyok barátja. Az infláció kis időre szülő bódulat, amelyből rettenetes a felébredés. Erről különben ná-lunk csak azok álmodoznak, akik annyira eladósodtak, hogy fájdalmuk csillapítására, mint a haldokló betegek, morfininjekciót áhítoznak. Az egyetlen komoly és célravezető megoldás, a termelés és ezzel az életszükség-let, stb. olcsóbbítása, de ennek természetes uton kell bekövetkeznie, nem pedig kiorőszá-

koltnak, állami beavatkozással, mert a termé-szetellenes beavatkozás olyan bomláshoz ve-zet, amelynek következményeit már is tul-sulyosnak érezzük.

Gyárfás Elemér

senátor, az Erdélyi Bank-
szindikátus elnöke

1. Közel vagyunk a mélyponthoz, de még nem haladtunk át rajta. Az elhibázott kor-mányintézkedések újabb és újabb zavarokat provokálnak, újra és újra megakadályozzák

azt, hogy a gazdasági élet természetes erői kibontakozhassanak és a mélypontról a hely-zetet kilendíthessék. Valóságos művészettel nehezítik és akadályozzák az át nem gondolt, könnyelmű intézkedések a gazdasági élet normalizálódását s az egymásra ható erők kiegyensúlyozódását.

2. A liberális szabad verseny a múlté. Voltak nagy érdemei, hatalmas technikai al-ko-ások sohasem jöhettek volna létre a sza-bad verseny korlátlan lehetőségeinek ösztön-ző ereje nélkül. Az egyéni érvényesülés kor-látlansága azonban mind kirívóbbá tette e rendszer speciális tar-hatatlanságát s az elő-állott nagy életstandardkülönbségek hovato-vább pszichológiailag is tarthatatlannak. A rendszer sorsa pedig megpecsételődött, amikor bebizonyosodott, hogy nemcsak a fogyasztás és jövedelem elosztás, hanem a termelés rendjét sem tudja már biztosítani. A tulter-melés és a munkanélküliség az utolsó etapp-jai ennek a rendszernek.

3. Nincs olcsóság és nincs drágaság; — leg-alább is csak relative van. A mi problémánk nem az olcsóság és a drágaság, hanem az in-dokolatlan, ugrásszerű és incidentálisan csak egyes javakat vagy termékeket érintő várat-lan árhullámmások rendszertelensége. A Brü-ning-féle 10 százalékos árleszállítás, — de az egész vonalon! — nem rendíti meg a gazda-sági életet. De megrendíti az, mikor a mező-gazdasági termékek az előbbi árak 80 száza lékát veszítik, az ipari termékek 20—30 száza-lékát s ugyanakkor a köz-erkek emelkednek. Ezt nem lehet kibírni, főként akkor, ha ezek az így előállott árak is még tovább is foly-tonos változásoknak vannak kitéve...

Aurel Pana

a Nemzeti Export Intézet elnöke,
az Agrárszindikátusok
vezető-tagja

1. A romániai gazdasági krízis nem más, mint következménye a nemzetközi válságnak viszont semmi sem mutatja azt, hogy a nem-zetközi válság elérte volna mélypontját, ellen-kezőleg! Az eladatlan nagy gabonakészletel-

az államok költségvetési nehézségei, a pénz-ügyi megkötöttségek, a hitelkrízis, az egy-v-növő munkanélküliség, mind azt mutatják, hogy a mélyponthoz nem érkeztünk még el. Ami Románia speciális helyzetét illeti, mind-addig, míg a gabonakészletek nemzetközi plasszirozása súlyos akadályokba ütközik, szó sem lehet arról, hogy a válság mélypont-ján túl volnánk. Mindaddig nem is remélhe-tünk enyhülést, amíg, — Románia, lévén agra-rárállam, — az agrártermények árai és az iparcikkek árai között a disparitás ki nem egyenlítődik. Lehet, hogy nem vagyunk mes-sze a válság mélypontjától, de a kivezető út csak az európai államok szorosabb együtt-

működésén keresztül vezethet, azonban ezen a téren, sajnos, kevés jóakarat mutatkozik.

2. Az állami beavatkozás kérdése nálunk el van már döntve, hiszen Románia eddig is elég erős befolyást gyakorolt a gazdasági problémákat illetőleg. A mai körülmények között az állam kényszerülne bizonyos intervenciókra és hovatovább egyre nagyobb mértékben kell beavatkoznia a belföldi gaz-dasági rendbe. Mindenek előtti rendeznie kell hata-mi súlyával a hitelezők és adósok kö-zö-tti helyzetet, ezenkívül, — ha nem szűnik meg a kiviteli nehézség, — rendeznie kell a behozatalt. Minthogy Európa gazdasági irá-nyításában Romániának nem lehet döntő sza-va, az állami beavatkozásnak a belföldi gaz-dasági rendbe sem lehet más, mint olyan, amelyet az általános helyzet diktál időről időre.

3. Határozottan ellene vagyok az inflációnak. Ez felemésztené még meglevő komoly tőkénket, megindítaná a spekulációt, anar-chiát teremtené a belföldi gazdaságban és megbontaná belföldi kapcsolatainkat. Az in-fláció elkerülésére mindent el kell követni, viszont a termelés és az élet olcsóbbítását minden eszközzel keresztül kell vinni. Az állam beavatkozására e tekintetben feltétle-nül szükség van, mert az olcsóbb életstan-dardhoz csak az agráradozások rendezésén, a közterhek csökkentésén, a vasúti tarifák leszállításán keresztül juthatunk el.

Gheron Netta

a Román Gazdasági Intézet
és a Román Bankok Szövet-
ségének igazgatója

1. Nem, a gazdasági válság mélypontjához még nem érkeztünk el, hiszen nem szűntek meg még az okok, amelyek a válságot elő-

idézték s kimélyítették. Ezerkilencszáztizen négyben a gazdasági renddel egyidejűleg, a ldeal és a Közmorál is halálos öfés-éapott

Ma mindenki arról holnapra él, senki nem akar berendezkedni hosszabb időre, — azt lehetne mondani, hogy az egész világ egy átmeneti állapotban érzi magát, viszont gazdasági stabilitás nélkül állandó jellegű társadalmi berendezkedés nem is képzelhető el. Így tehát nem is egy, hanem két irányú válságunk van, amelyből a kivézető utat csak keressük meg, de meg nem találtuk!

2. Minthogy az állam beavatkozása a magánérdekekbe megbotlyogja a gazdasági rendet, feltétlenül a szabadverseny híve vagyok. Hogy milyen káros állami gazdasági szempontból is az ilyen természetű beavatkozás, arra a sok példa közül elég, ha felemlitem a már feledésbe menő agrárreformot. A felszántott nagybirtokokból kevesebbet termelő sok kisbirtok lett, a földnélküliek fölhöz jutottak ugyan, de annyira eladósodtak, hogy már segíteni sem lehet rajtuk. Vagy emlékezzünk vissza az ármaximalizálásra. A városi hatóságok önkényesen beleszólnak az árak alakulásába, de ezzel csak azt érték el, hogy a termelők kevesebbet termeltek, vagy ha lehetett, kijátszották a maximalizást. Más változatban az állami beavatkozás káros következményét látjuk az állam védőszárnyai alatt dolgozó ipari kartelleknél, amelyek így magas árakat tarthatnak fenn, míg ezzel szemben a szabadversenyben birkózó iparikkal az árak nagy mértékben leszállottak. A konklúzió tehát, hogy az állami beavatkozás a magángazdaságba és a magángazdaság versenyébe, semmiféle formában sem kívánatos.

3. Infláció? Éppen most olvasok egy kiváló könyvet, amely szemléltető illusztrációkban mutatja be az inflációt Németország letűnt, szinte elképzelhetetlen, megrendítő tragédiáját. A könyv címe: *Sittengeschichte der Inflation*, szerzője: Hans Oswald. Ajánlom az infláció híveinek, olvassák el ezt a könyvet, s akkor örökre elmegy a kedvük a fedezetlen bankjegykibocsátásoktól. Románia nem azért hozta meg a stabilizációt, hogy a nagy áldozatok, hogy most mindezt feláldozza és amit épített, lerombolja. Nem hiszem, hogy akad fixfizetési ember, aki inflációt akarna, de nem akarhatják ezt a komoly gazdasági faktorok sem, mert inflációra építeni nem szabad és nem lehet.

Ime Románia néhány közgazdasági vezetőegységének véleménye a három, mindnyájunk létét vágó, feltett kérdésben. Az anket során még sok gazdaságpolitikai faktortól kaptunk választ körkérdéseinkre, de minthogy azok lényegükben megegyeznek az itt közltekkel, feleslegesnek tartottuk azokat és ismertetni.

Bár nem vonunk párhuzamot, következtetésekre sem ragadtatjuk magunkat, egyet megállapíthatunk, mert ebben egyetértünk a nyilvánkozatok: a válság még nem érkezett el a mélypontra, süllyedünk, süllyedünk, egyre mélyebben, még mélyebben.

Quo usque tandem...? **Pogány Marcell**

Nem halasztják el a leszerelési konferenciát

Páris, december hó 24.
A leszerelési konferenciát, a „Temps” közlése szerint, semmiesetre nem fogják elhalasztani. A francia megbízottak a kitűzött időre feltétlenül Genfben lesznek, sőt a japánok is elindultak már Genf felé. Az elhalasztás mellett csupán Anglia foglal állást, amely szerint a mai feszült atmoszféra kedvezőtlenül befolyásolja a konferencia kilátásait.

Szatmáron tüntettek a tanítók

Éfesek és rongyosak vagyunk — kiáltották a nemzel napszámossal

Szatmár, december 24.
A szatmári pénzügyigazgatóság előtt szordán háromszáz főre rugó tömeg sötétlett, amelynek egy része az épület folyosói is ellepte. Tanítók voltak, akik részint vonaton, részint szekereken, sőt gyalog jöttek be Szatmárra, hogy 7 milliót kitevő fizetésüket felvegyék, amelynek kiutalását és megérkezését a rádió és a hírlapok szerdára jelentették.

Stárat Demeter pénzügyigazgató megjelent a zsibongó tömeg előtt, s miután a 7 millió kiutalás hírére megerősítette, azt a döbbenetes hírt közölte az egybesereglett tanítókkal, hogy

később érkezett ellentétes rendelkezés alapján, kénytelen volt az említett összeget a Banca Nationalához hiánytalanul beszo gáztatni.

A felvilágosítás, amely a karácsonyra pénzt váró tanítóknak a legborzalmasabb tragédiát jelentette, óriási riadalmat okozott. A demonstráló tömeg „Éfések és rongyosak vagyunk! Pénzt!” kiáltással a prefektushoz vonult, aki a tanítók há-

rom delegátusával, valamint a tanfelügyelővel és a pénzügyigazgatóval tárgyalásokba bocsátkozott.

A megbeszélések során elhatározták, hogy az adóhivatal szordai bevételeit nem fizetik be a Banca Nationalának, hanem a tanítóknak szolgáltatják ki, akiket délután háromra rendelték ismét oda.

A tanítók természetesen tiltakoztak az újabb terminus ellen. „Nem jövünk, a rendőrségen töltjük a karácsonyt! Gyermekünk éheznek!” — hangzik a tömegből. Az elkeseredett emberek Pop Dariu tanfelügyelőt a tömeg élére állítva, a Banca Nationalához vonultak, ahonnan azonban elutasító választ kaptak.

A prefektus az óriási izgalom láttára kijelentette, hogy előlegképpen 2000 lejű osztanak ki fejenként karácsonyra.

A tüntetéstől kifáradt tanítók belenyugdoltak a döntésbe, s a kiosztás délután négy órakor kezdetét vette.

A rendőrség egyébként nem avatkozott a demonstrációba.

A falun is nagyon rossz már mindenkinek

Méhes Demeter ráfizet lánya okosságára

Florica nem tanulhat tovább, de a tudományérti újra kerül az apja szegénysége

Nagyvárad, december 24.
Egry ügyvéd ur háza előtt találkozunk össze, az ügyvéd kamara mellől. Én a nagyváradi hamis doktorok dolgát kaptattam, az öregot meg Egry ügyvéd ur invitálta be Váradra. A Comitetul Scolar követel 5700 lejt az öreg Méhes Demetertől, akinek megírta az ügyvéd ur, hogy a pénzt azt öt százalékos kamattal együtt hozza be Nagyváradra, mert különben...

Ettől a különbentől úgy megriadt Méhes Demeter, hogy nyomban utrakelt. Vasadról tegnap indult el napfelkelte előtt és ma reggel már itt hallgatta a reggelj harangszót. Huszonhat óran át gyalogolt, míg Vasadról Nagyváradra ért. Mihályfalvától jöhetett volna vonattal, de szűz lejt a vonatköltség, az pedig nagy pénz most a falun annak is, akinek van. Hát még annak, akinek nincs, mint Méhes Demeternak.

Hogy került az öreg Méhes Demeter Vasadról olyan viszonyba a nagyváradi Comitetul Scolaral, hogy adása maradt 5700 lejjel? Az ut megörte, a hideg megszurta az öregot és nehezen indul meg belőle a szó. Csak amikor a közeli Krajcsik-vendéglőben egy pohár ital meg a meleg szoba kezd elűzni a hideg és a fáradtság dermetségét, akkor enged fel Méhes Demeter nyelve.

Hol románul, hol magyarul adja elő a

maga nehéz esetét a kulturával. Be szeretném, ha az ország első tanítómestere, Jorga professzor ur koccintaná össze itt a söntésben a poharát a vasadi Méhes Dem terrel! Meghallhatná az európai tudós, a disz doktor miniszterelnök ur, hogy milyen bajba keveredik a paraszt, ha hozzászagol a kulturához. Mert azzal van baja Méhes Demeternak.

Akkor még ezer lej volt a buza ára — kezdj mesélni a maga nagy baját az öreg — és a két sógorom is bírta magát. Hogy otthon Vasadon az iskolamester nagyigen dicsérte a Florica lányom esztét, hát rálettiünk, hogy behozzuk a váradi iskolába. Florica szerette kegyetlen a könyvet, meg az írást. Osztan a tiszteendő is azt mondta, hogy vét-k volna, ha a Floricát nem taníttatnánk a városban. A gyerek is akarta ugyan az iskolát, hát össze álltunk a két sógorral, hogy kibírjuk a kislány iskoláztatását.

Florica holdog volt, hogy bejőhetett az iskolába tanulni. Pedig mind sirtunk, mikor elszakadt tőlünk, de hát olyan nagyon szerette a tudományt. Két évig járt itt Váradon az iskolába, de hogy a buza is esett, meg a jószágna se volt ára, nem tudtunk fizetni érte. Haza kellett vinni a gyereket. Azóta is egyre sir otthon. Tanulni szeretne tovább, de nincs rá mód. A szívem majd megszakad szegényért.

Antinevralgic

DR NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsábr stb ellen Csakla eredeti csomagolásban áruallik Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (orlyában) van.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban SzF 17171

Milyen ár, hogy Jorga professzor ur a képerítésselapok ötletis bályegével van elfoglalva. Ha attól ráérne Méhes Demeternel beszélgetni nem kallódna el a tehetséges kis Florica, aki ugy szeretne iskolába járni, tovább tanulni.

Ha nincs pénz, — mondja most már kicsit mérgesen az öreg —, hát nem lehet tanulni. Hiába sir mindig. Abból is elég baj van, amit eddig tanult. Ötezer hétésszáz lej! A fél falunak együtt sincs annyi pénze.

Erről aztán a falu bajára fordul a szó és az öreg Méhes kimondja a súlyos szentenciát:

A falun is rossz már mindenkinek. Nem tudunk pénzt csinálni, semmiből. Még eddig jöttek, oszt vették az aprójószágot. Igaz, keveset adtak érte, mert a tyúk parját 18—20 lejért vitték el, pedig olyan nagy tyúkokat adtunk, két-három éveseket, mint egy-egy liba, de adtuk szivesen, mert csak jött érte valami pénz. Adnánk már olcsóbban is. A kővér libát is adnánk nyolcvan lejért is, csak pennék. De most már a motorosok se keresik az apró jószágot. Egyebet meg még ugyse.

Azt mondja vasárnap a pap a templomban, hogy mit csináljon ő, meg a tanító, mert hogy mindkettőnk sem fizetjük őket, az állam sem adja a pénzüket ki, hát mi lesz övelük. Hiszen igaz, de ha nincs pénzünk. Meg aztán hát mi velünk mi lesz?

Kaptunk mink egy kevés földet. Ki négy holdat, ki ötöt, de legtöbben már eladták, mert nincs miből kifizetni az adót. Aki régebben adta el a kényszerföldet, az jól járt, mert kapott érte tízezer lejt is, de most már kétezer lejért sem kell senkinek, mert nincs pénz. Nem-hogy földvétele telne, de nincs mit csinálni. Hanem harmadik héten visszaadtak nekik is, másnak is mindent, mert nem tudtak mit kezdeni a sok holmival.

A szomszédommal fáért voltunk az erdőre. Mikor este felé hazajövünk, azt mondja a gyerek, hogy édesapám, itt volt a csandor, meg a végrehajtó, asztan elvitték a párnát, meg a komótot is. Beme-gyünk, hát majdnem üres a ház. A szomszéd káromkodott, de nincs mit csinálni. Hanem harmadik héten visszaadtak nekik is, másnak is mindent, mert nem tudtak mit kezdeni a sok holmival.

Legszéjjel nem alszik, úgy tör a gond, hogy mi lesz hát ebből a világból. Meglátják az urak, nem lesz ennek jó vége.

Vajjon a miniszter urakat is törí a gond éjszakánkat, az ország sorsaért?

k. l.

Erdélyi Karácsonyi Vásár

Vásároljon a
B. L. hirdetőnkél!

Saját készítményű karácsonyi csokoládék, szaloncukorkák és teadíszek viziteldadásra is a legjobb árakban

„GREGUSS” cukrászdában
DEVA.

„HALLÓ”
Földművesek és állattartók! A nemis prém állattenyésztés biztosítja Önöknek a biztos ökebe-fektetés a jövőre kezdő évi juttatás. Érdeklődj a Norvegiai Monna-Pei dnyfarm dévai fioktelepén, Str. Emnescu 11, ahol az állat ok is megtekinthetők.

Un és női divatcikkekben leszállított árak mellett nagy karácsonyi vásár a „Dolcsig” cégnél
DEVA.

Illatszerek, karácsonyi kezelták dus választékban nagy karácsonyi árengedmény
„Carmen” illatszertár
V. Nagy, DEVA.

Játékaruk a legjobb árakban a
„Corso Bazár”-ban
DEVA.

Hajszálakat hölgyek arcáról, karjairól végleg kiirtja, felelősséggel a „Radix”. Artalmatlan, rögtön hatás. A szert diszkrétan küldöm. Ára 250 lej. Hirsch Aladárné, kozmetikus, Turda, Str. Câmpului No. 7.

Karácsonyra örömei legolcsóbban a
„Centrala”
parfümeriában vehet — TURDA.
Piața Mihai Viteazu 45.
Karácsonyi szerezése-csomagok L. 30, 40, 50, 70, 100.
Kölni viz liter 80 lejtől
Parfüm-szórók Lei 60-tól.

RADIO TECHNICA
iff. Walter Tivadar
Alba Julia
Str. 5. Vánatori 14.

Kaphatók: hálózati gépek 4000 lejtől, telespek gépek 2000 lejtől. Átalakítások, javítások legolcsóbban! Rádió-aikatrések, akkumulátorok és elemek legolcsóbban.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR RÁDIÓKBAN

Philips, Standard, Telefunken, Saba, Lumophon, Emmig, Bécsi Minerva, stb. rádiók gyári áron. RÉSLETFIZETÉSRE IS! Próbálja ki lakásán a készülékeket, minden vételköltséget nélkül.

MINERVA R. T. RADIO-SZALÓN,

vezető Hirschfeld Tibor. TURDA, Piața Mihai Viteazu 12, Stepper cukrászda felett.

Ha jól akar öltözkölni, keresse fel Pop női-szalont. A legkényesebb izléseknek is kielégítést vállalja. Alba Julia, Str. Sörör 4 Pósta mellett.

BON
20 százalékos értékig, dr. Erdélyinél, Parfümeria Ideál Targu-Mures.
Nagy karácsonyi vásár!

Kérje mindenütt a közkedvett

Albajulia önborolva pengét 5 Leiért

Fólerakat **Salamon Mátyás**
ALBA JULIA

„HOTEL PENSION CENTRAL”
„TIMISOARA I, CLOYD-SOR.”

Legmodernebb kényelemmel berendezve, központi fűtés, hideg és meleg forróvíz lift Telefon 84 Mérsékelt árak!

Üvegserű — Nam Rhodoid hangulat-lámpák
Tűrékeny — Moshaló
Rendelésre: kíván: fazonon és szímben — Egyedüli készítője: **Soós Viktor,**
Telefón 45. Tg. Mures, Piața Mărășești No. 2. — Telefon 45.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!
csillár, fali, éjjeli-szekrény-, asztali lámpák, rádió, villanykörte 30 lej, naponta friss clem 11 lej, mindennemű szerelési anyag. Karácsonyra diszkórték. Minden időben szerelő áll rendelkezésre. Rádió- és accumulator javítás, töltés. Kölcsön accumulator. Üzlet: Főter 44—46. (Bányai-palota). Lakás: Corsó-köz. REISZFELD MIKLÓS, villanyserelési vállalata, TARGU-MUREȘ. Telefon: 166.

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej. utánvétellel 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

Dr. Dávid György
Román nyelvtan
és
Gyakorló könyv
legalkalmasabb a román nyelvnek megánufon.

„Tanító nélkül”
való elsajátítására
A 200 oldalas könyv
ára poriómentesen
fűzve 80 lej, kötve
100 lej
Megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Károly király a trónörökösrel együtt Szinájában ünnepel

Bukarest, december 24.

A király szerdán este 8 órakor Mihály nagyvadász kíséretében az udvari vonaton Sinajába utazott, ahol a karácsonyi ünnepeket tölti.

Az ameikai szenátus is el- fogadta a Hoover-moratóriumot

Washington, december 24.

A szenátus, 69 szavazattal 12 ellenében, szintén elfogadta a Hoover-moratóriumot, azzal a pótfeljegyzéssel együtt, amelyet a képviselőház már elfogadott és amelyben tudvalevőleg tiltakoznak a háborús adósságok eltörlése vagy újabb csökkentése ellen.

Előzőleg a szenátus elvetette azt a módosító javaslatot, hogy az adósságok fizetésének felfüggesztése előtt vegyék revízió alá a Versailles békeszerződést. Ugyancsak elvetették 63 szóval 12 ellenében azt a javaslatot, hogy a moratóriumba bevonják a feltételekhez nem kötött jóvátételi fizetéseket és végül elvetették annak kijelentését, hogy Németország nem egyedül felelős a világháborúért.

Ezután a szenátus január 4-ig elnapolta magát.

MOLOTOV népbiztos nagy bevétele a Szov- jet külpolitikai célkitűzéseiről

Moszkva, december hó 24

Az orosz kommunista párt végrehajtó bizottságának ülésén Molotov népbiztos nagy beszédben számolt be a szovjet külpolitikai elgondolásairól. Beszédében leszögezte, hogy a szovjet egyedüli célja a béke és Oroszország fejlődésének biztosítása. Megemlékezett az orosz-lengyel tárgyalásokról s kifejezte azt a reményét, hogy a két állam kormánya megköttheti a megnevezett szerződést. Egyben kifejezte is örömeit, hogy Románia és a balti államok is hajlandóságot mutatnak hasonló szerződés megkötésére. A mandzsuri konfliktussal kapcsolatban elítélte a Népszövetségnek azt a határozatát, amely bizottságot küldött ki a helyszínre, mert a szovjet nem feleltheti el, hogy közvetlen szomszédja Mandzsuriának. Végül pesszimistikusan nyilatkozott a leszerelés lehetőségeiről s leszögezte, hogy a szovjet eddig követett elvei mellett a jövőben is szilárdan kitart.

Mihalache optimista

Bukarest, december 24.

Mihalache szerdán a nemzeti parasztpárt központi bizottságának üléséről távozva, nyilatkozott az újságíróknak és kijelentette, hogy folyamatban van a nemzeti parasztpárt átszervezése, ami legkésőbb tavaszra be is fejeződik.

Mihalache szerint a Jorga-kormány addigra teljesen le is kopik, úgy, hogy semmi akadály nem lesz a nemzeti parasztpárt visszatérésének. A párt jövőbeli programját két fő cél alkotja: A mezőgazdaság megmentése, a másik: a korona fényének visszaadása.

Hurokra kerülnek a főleketeszeseik is

Szenzációs fordulat a feketeszesz-ügyben

Bukarest, december 24

A Cuvantul legújabb száma szenzációs leleplezéseket tartalmaz a feketeszesz ügygel kapcsolatban. Eszerint Stanescu vizsgálóbíró, aki a nyugati határvidék szesz-ügyeiben nyomozott, óriási horderejű dokumentumok jutottak kezei közé.

Nincsen kevesebb szó, mint arról, hogy a feketeszeselek a politikaiok egész seregét bérelték fel, akiknek több mint 100 millió lej honoráriumot fizettek ki.

Stanescunál állítólag van egy lista, amelyen több mint két évtized magasállású állami tisztviselő és politikai szerepel. Adott pillanatban a listát nyilvánosságra hozni.

Lugojanu beszámolt Maniunak és Vajdă- nak londoni újáról

Négyórás tanácskozás egy kolozsvári szállodában

Kolozsvár, december 24

Londonból jövet Lugojanu volt államtitkár szerdán este Kolozsvárra érkezett, ahol már várt rá Maniu Gyula és Vajda Sándor.

Maniu egyenesen Lugojanu miatt jön be Badacsönyből és az Astoria-szállóban száll meg, mintán, sógoránál, Boila Romulusnál ragályos beteg van a háznál. Este 7 órától 11 óráig tanácskoztak három ember Maniu szállodai szobájában, a rájuk várakozó újságíróknak azonban

semmilyen nyilatkozatot nem akartak adni.

Kiszivárgott hírek szerint Lugojanunak sikerült Titulescut rávennie, hogy a nemzeti-parasztpárt elnökségét vállalja, erre azonban tavaszán előbb nem kerülhet sor.

Maniu ma reggel autóján visszautazott Badacsönyba, ahol a karácsonyi ünnepeket tölti. Lugojanu viszont a fővárosba utazott.

Kis csecsemő eladó lány azóta!

— mondja Brendusan György, aki most érkezett haza 17 éves hadifogsága után

Brassó, december 22

A „hadifogoly” szóval az utóbbi években csak a háborús könyvek hasábjain találkozunk. Olvasás közben rongyokba bugyolált, borostásarcú katonák tápáskodtak fel a fehér lapokról, szembennézünk velük s aztán hősökhöz illő pompával temették el őket a könyvszekrény csendbefulladt rekeszeibe.

Mert holtak ők...! Az a néhány, aki Oroszországban tengődik közülök, kiméletlenül kikökönt abból a szerves folyamathoz, amia indokolatlanul életnek szoktunk nevezni.

Agyrémnek tűnik fel, a lehetetlenség-gel határos, hogy egy ilyen elfásult barakk-lakó szokást kíséreljen meg s 1931 valamelyik napján a régi hajlék felé vegye fáradt lépteit...

Pedig megtörtént: Apokaliptikus időköt élünk, fölébrednek a holtak...

Brendusan György, hajdani földmíves, 17 éves hadifogság után, Brassóba érkezett!

A TOPRONGYOS HŐS

A brassói rendőrség egyik irodahelyiségében meredünk rá a regényalakra. Agyontépázott kiskabátot és szinhangyott csukaszürke nadrágot visel. Arcát kélfőnapos őszes sörte borítja. Az összetört, bus öregember csak 53 éves.

Az iroda sarkában álló kályha ontja a meleget, de a hadifogoly tenyerébe lehel a buzgón dörmögő kályha. Testét átittatták a megvadult szibériai szelek. Élete végéig

fájni fog!

Rozsdás lakat csikordulásához hasonlít, amikor a 32-es honvédszállóegység egykori bakaja beszélni kezd:

— Tízennégyben rukkoltam be! — Egyezzer csak századmagammal fogságba estem!

— Rögtön fogságba esett?

— Persze, hogy rögtön! Alig voltam néhány hétig a tüzvonalban... jöttem az oroszok, aztán hajrá Szibériába! Be az ölombányába, dolgozni, robotolni! Később megint egy bányába dugtak, de ott már követ fejtettünk. Utóbb a Szovjet ágyúgyárában dolgoztunk. Ruhát meg enni-
valót kaptunk bér fejében, mert anélkül igazán nem lehet az ember...

— Irt-e leveleket haza?

A toprongyos hős elrövedezik. A krasznajarszki deszkabarakkban vagy a kisdobokai zsindeyes házban járnak-e gondolatai?

— Azt kérdezzük, hogy irt-e leveleket haza?

— Irtam, irtam — válaszol felriadva — de feleletet sose kaptam rájuk!

— Van-e családja?

A hadifogoly szemei nem lábadtak könnybe e kérdésre. Velőtrázó sikoltással sem rogyott a földre.

— Hogy van-e, azt nem tudom — feleli maga elé nézve —, de nőt, határozottan nőt... Egy nyolc éves meg egy hat éves kisfiút hagytam otthon... Volt egy karonülő lánygyermekünk is, hat hónapos, ha lehetett... Nem is sejtem, hogy mi van belőlük! A nagyobbik fiam 25 éves

legény lehet már, a kisebbik meg katonaként áll! A csecsemő is eladó lány azóta... Az asszony? A meg biztos forjhez ment.

Gondolataiba merül

Nem szabad ezt az embert zilált töprengéseinek átengednünk. Ráér otthon megtudni, hogy mivé lett családja 17 év alatt.

— Most pedig öreg — zavarjuk egy újabb kérdéssel — micsélt el, hogy miképpen jutott haza?

AKIKET KUN BELA HIVA- TALNOKA SZOKTAT MEG

Brendusan György felelet helyett, két kézzel boronálja elbozontosodott koponyáját. Vakarózik. Ot percre tarthat ez a kéjes művelet, amikor végre beszélni kezd:

— Két hete keltünk csak át a Dnyeszteren, de az ágyúgyárból már 1930 husvétjának éjjelén megszoktunk. Volt egy hadifogoly főhadnagy ismerősünk, aki a husosfázék mellé jutott nagy Oroszországban. Kun Béla utodjában dolgozott. Egy szép napon beállított hozzánk. Fink — mondta —, aki szólni akar, az velem tart! Hamis utleveleket szerzek...

— Hát a főhadnagy miért szokott meg, ha ilyen jó dolga volt?

— Mégis megújja az ember — feleli meggyőzően — vad országot a kérem, három hónap csak a nyár...

— Hányan lógtak meg a gyárból?

— Vagy huszan! Másfél évig barangoltunk szelvényben hosszában míg a Dnyeszterhez értünk. Egy orosz csaplóros szállított át a folyón. Minden orosz pénzünket otthagytuk hálából nála. Nekem is oda-
vesztett 100 rubelem.

— Hányadmagával érkezett Brassóba?

— Ide már csak négyen jöttünk! Két alföldi és egy dunántúli „gyerek”. A társaság Ploestiben oszlott szét. A magyarok is a batárnál járhatnak már, mert őket azonnal továbbították...

— Hogy kerültek a rendőrségre?

— Ingyen utaztunk a vonaton — vallja be mosolyogva —. A kalauz kitett a vonat egyik oldalán, mi meg megkerültük a gözöst, aztán újra felültünk rá...

— Mih-e akar most kezdeni?

Valahogy ilyen feletet várna erre az ember: Lefekszem egy „ágyba” s pihenek egy keveset... A hadifogoly mást mond. Minden szavából kiül, hogy ott szeretné folytatni az életet, ahol elhagyta!

— Annakidején volt egy kis földem! Nem tudom, hogy gazdálkodott az asszony, amíg távol jártam!

Brendusan György a rendőrség jóvoltából azóta haza is érkezett. Itt lakik Nagyilondától négy kilométernyire, Kisdoboka községben. Vajjon nem jár-e úgy, mint Enoch Arden, a mondabeli hajós? Akit évekig hánytak-vetettek a hullámok a tengeren s amikor visszatért a kis halászfaluiba, csak bekukkantott háza ablakán, aztán újra utra kelt. Családja boldog volt, felesége férjre, gyermekéi apára találtak. Nem akart az örömből ürmöt cseppenteni.

Országutak vándora lesz-e Brendusan György? Akiből majd dúl a pálinkaszag s egy nap felfordul valamelyik árok mentén...

Nagyon sötét, nagyon fájdalmas és megrázó ügy ez.

Egy ember, aki még életében megértte a feltámadást.

Nemes Ferenc

Eladó

a fővárosban egy kaucsuk-gyár, mely berendezésénél fogva gyárthat: bocskort, szigetelő szallagot, hüvelyeket, egészségügyi cikkeket. — Ot éves bérleti szerződéssel. Minden a legelőnyösebb feltételek mellett. — Cim: Directiunea Băncii de Industrie și Comerț S. A., București, Calea Victoriei 31.

Margit-Penzio Bukarestben

Str Brezoianu No 8 (Bul Elisabetaról.) Erdélyi találkozó helye. — Hivatalos Esperanto Otthon — 30 és 25 leies ebéd és vacsora menüvel. Minden szombaton este disznótör. — Kitűnő konyha Szilveszter este asztal rendelések már most

Tuaidonos: Pernus Persa Margit.

Ne borotvapengét
kérjen hanem
követelje a

Lezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 3

Standard 3x Rádó

a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett
kapható.

ENERGIA, Brassó, Kapu-u. 8.

20% engedmény

az összes szőrmeárukból

M. NEUMANN-nál

Brassó

Karácsonyi Vásár!

Vásároljon a B. L. hirdetőinél!

ÜZENET

a brassói és vidéken lakó hölgyközönségnek!

A karácsonyi ünnepek előtti időtől kezdődőleg s végig a tavaszi idény beálltáig: az összes raktáron lévő és kizárólag legfinomabb minőségű

Ruha- és felöltő szövetek, asztalneműek és más divatárak

feltűnő olcsó árban kerülnek

készpénzfizetés ellenében eladásra

KIRÁLY LAJOS

BRASSÓ, Mihály-vajda-utca 15 szám alatti divattüzletében.

Karácsonyra

majdnem

ingyen
Kertész
Testvéreknel,
BRASSÓ Kapu-utca 26

Foto: Adler Oszkár

BRASSÓ,
REG. CAROL
(KAPU-UTCA)
12 szám.

JOAN MUNTEANU

Luca P. Niculescu cég utóda,
BRASSÓ.

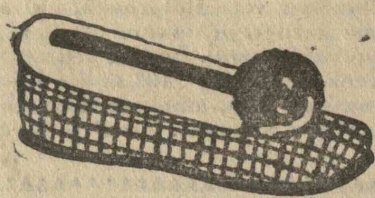
A karácsonyi ünnepek alkalmából az összes téli cikkeket ujonnan leszállított árak mellett árusítja:

Tenisz-flanel I-a minőség - - -	Lei	24
Barket cernából, modern minták	Lei	35
Flanel Pyrinos - - - - -	Lei	48
Bársonyok sima és színes - - -	Lei	80
Kosztüm-szövetek 140 cm.	Lei	120
Crep de Chine I-a minőség	Lei	140
Crep Georgette I-a minőség	Lei	250

Gazdag választék **vásznakban, sifonokban és damaszt-árakban.**

Benedikt „Schroll“ Sohn
új áreszállításokkal.

Kérem keresse lel áruraktáramat meggyőződésére!

MÉLEG HÓCIPO A LEGCELSZÉ-
RÜBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK

IPSEN

Telefon 491. BRASSÓ, KAPU-U. 28. Telefon 491

Csemegekülönlegességekben vezet

FARKAS & Co.

BRASSÓ KAPU-U. 54. — TELEFON 163.

Saját villanyerőre berendezett kávépököldé — Kifűnő lábo-
rok — Bonbon-különlegességek — Karácsonyfadíszben győ-
nyűrt választék — Ünnepi pezsgő kivételes alkalmi áron.

Figyelmes, megbízható kiszolgálás

Még csak decemberben!

TELJES KIÁRUSÍTÁS

A raktáron levő árukat
minden elfogadható árban
kiárusítom!

D. Berbecar

divatáruház.

Brassó, Voivodul Mihai-utca 7.

Még csak decemberben!

Órák,
ékszerek,
optikai
műszerész

Minden javítást
szakszerűen
végzek!

**Brassó,
Kapu-u. 28**

Az ajándék legyen

Hasznos

Értékes

SERILANA
től, Brassó, Kapu-u. 3. (volt Ascher)

Selyem

Női- és férfi-kabát

Ruha- és öltöny szövet

Függöny, szőnyeg stb

DUS VÁLASZTÉK

Eredeti gyári árak

RÁDIÓT CSAK

ELECTRA-nál

BRASSÓ KOLOSTOR-UTCA 28.

Végkiárusítás!

minden elfogadható áron

Antal & Dworák

cégnél, Brassó, Virág-sor 17 sz.

KÖZHIRRE TÉTETIK!

A

„CARMEN“ CIPŐÁRUHÁZBA

Brassó, Kapu-utca 21. egy nagy szállítmány
közismert „BATA”-gyártmányú HÓCIPO
érkezett, amely — amíg a készlet tart — az
alábbi gyári árakon kerül kiárusításra:

Női hócipők, egészen gummiból „Drucker”-rel, fekete és barna - - -	250	Lei
Női Gabardine hócipő, bársony gallérral, fekete és barna - - -	170	„
Női Gabardine hócipő, gallér nélkül, fekete	120	„
Női hócipők, egészen gummiból, félmagas, cip zárral (Zeiss-Verschluß) fekete és barna - - -	350	„
Férfi hócipő, posztóból, fekete - - -	250	„
Férfi galoschni nyelivel - - -	190	„
Gyermek hócipők, egészen gummiból, „Drucker”-rel, fekete és barna, 22-26 sz. nagyságban - - -	150	„
Gyermek hócipők, egészen gummiból, „Drucker”-rel, fekete és barna, 27-35 sz. nagyságban - - -	190	„

Sorsdöntő tárgyalás indult meg

Varsóban a lengyelek közvetítésével Románia és Oroszország között

Bukarest, december 24.
A kormány hivatalos értesítése szerint, Ghica külügyminiszter 8-án Varsóba utazott. Ez a hír Bukarestben óriási feltűnést keltett, mivel látszólag semmiféle magyarázata sem volt a külügyminiszter váratlan varsói utazásának.
Az eddig kiadott hivatalos jelentések egyetlen szóval sem számoltak be arról, hogy a varsói és bukaresti külügyminiszteriumok között bármiféle tárgyalások lettek volna.
Ezzel szemben a Párisban megjelenő Le Matin Bukarestbe érkezett száma már egész cikkben foglalkozik Ghica külügyminiszter varsói utazásával és részletesen tárgyalja azt a hétpécset alatti örökös diplomáciai titkot, melyet a bukaresti külügyminisztériumban idáig sikerült oly gondosan elrejtetni a bukaresti sajtó előtt.
Arról van szó, — írja a Le Matin, — hogy Románia és Lengyelország már hetek óta tárgyalásokat folytatnak egymással, melynek alapján Oroszországgal egy „meg-nem-támadási” paktumot kötessenek.

A bukaresti külügyminisztérium még sem informálta ezen tárgyalásokról a sajtót és — mint említettük — csupán Ghica külügyminiszter varsói látogatását vették egyelőre nyilvánosságra. A Le Matin szenzációs bejelentése után a Bukarestben időző diplomáciai megbízottak, akik természetesen idáig is magiszteri voltak informálva erről az óriási rendrejű kérdésről — feloldva érezték agukat a kötelező diplomáciai titoktartás alól és így kerültek nyilvánosságra az alábbi adatok, melyek egész részletében megvilágítják az oroszokkal kötendő meg-nem-támadási paktum egész komplexumát.

Két hónappal ezelőtt az orosz szovjet észen váratlanul Párisban székelő diplomáciai képviselőite után meg-nem-támadási paktum megkötését ajánlotta fel Franciaországnak. Ez az ajánlat az első csekkben szinte megrökönydést keltett a párisi külügyminisztériumban. Eleinte az oroszok részéről beállított csapatok látták az ajánlatot, de amikor kellő hidegvérrel mérlezték az ajánlatot, rájöttek arra, hogy Oroszország részéről az ajánlatnak tényleg komoly háttere van.

Oroszország a meg-nem-támadási ajánlaton keresztül remélte, hogy a világ leggazdagabb bankárjaként szereplő Franciaországot megnyeri saját számára és hogy Párisból az átértelmezett gazdaság megalapításához szükséges megfelelő hiteleket megkaphatja.

Mi az oka az Ön idegességének?
Miért érzi magát szerencsétlennek?
Miért nincsenek sikerei?

Olvasa el saját érdekében a hírneves budapesti ideggyógyorvos **Dr. Feldmann Sándor** **IDEGESSÉG ÉS ÖSZTÖNÉLET**

11 kiadás. C 140 oldalas könyvét és abból feleletet kap mindenre. A tartalomról: Nem zavarok leiki okairól. Ideges testi és lelki bajok keletkezése. Mikor kénytelen az ember elpirulni. A jó és rossz előze-ről. A hipoehonder. A pecnes ember. Az akarat es az akaratyengese. Az ideges fejtájrsóit. Az ideges gyomor. A gyermek szexualitása. Az ide és ziv. Az alvás és álmatlanság. Az önértzet betepsé-el. Le kiismeret / Utadogás. A sportoló nő. Nyaralás és utazás. Kényszerkepzet és kényszereselekedet. Az ide és gyermek. A féltékenység. A klop ománia. A kóros hazudozás. A hallálfélelem. — 140 oldal ára 102 Lei. Videkre a portó 10, utánvételt 16 Lei Kapható a BRASSÓI LAPOK Könyvkereskedésében.

FRANCIAORSZÁG NEM FELEJTKEZETT MEG ROMÁNIÁRÓL
A francia külügyminisztériumban hosszú tanácskozás után úgy döntöttek, hogy hajlandók felvenni Oroszországgal a tárgyalásokat, de csak abban az esetben, ha Oroszország ugyanolyan előnyöket biztosít Románia és Lengyelország részére is, mint amilyeneket Franciaország számára kínál.
Franciaország ezt a követelését azzal indokolta meg, hogy Romániához és Lengyelországhoz szoros barátsági szerződések kötik, melyek arra kötelezik, hogy ilyen fontos és sorsdöntő esetekben ne hagyja cserben eddigi felelőseit.
Franciaország Románián és Lengyelországon kívül még a többi Balti-államok részére is hasonló meg-nem-támadási szer-

A magyarországi transzfer-moratórium európai visszhangja

Hogyan reagál az angol és francia sajtó

Budapest, december 24.

A december 23-án életbeléptetett magyarországi transzfer-moratóriumnak az egész világsajtó rendkívül nagy figyelmet szentel. Az angol, francia és a német sajtó mindvégig a leglátványosabb hangon, a mai gazdasági válság súlyos jelenlegének legteljesebb figyelembevételével vette tudomásul a magyar kormánynek ezt a kényeztetéskedését.

Az angol lapok az általános európai pénzügyi összeomlás láncszemének tekintik a rendelet kiadását. A Times szerint ez a szomorú fejlemény nem volt váratlan és a magyar kormány csak dicsőretére válik, hogy meg volt a bátorsága a formális moratórium bevezetésére, mert 23 más európai állam valutakorlátozása nyarancsak a moratórium révén évi 200 millió pengő értékű deviza kifizetésétől szabadult meg.

A Paris Midi pénzügyi szakértője a rendelettel kapcsolatosan az általános európai pénzügyi válság tüneteit ismerteti. Közép-európa és a Balkán államai válságos pénzügyi helyzetben vannak. Magyarország moratóriumot jelentett Csehszlovákia kölcsönt kunyorál Franciaországtól. A román pénzügyminiszter Párisban és Rómában fog kölcsönüggyben tárgyalni Párisban tartózkodik hasonló céllal a jugoszláv királyi pár. Bizonyos azonban — állapítja meg a Paris Midi —, hogy 1931-ben igen sok kölcsönt folyósítottak.

A karácsonyi vakáció döntő lesz a kormány további sorsára

Ujabb kísérlet a Titulescu-kormány megalakítására

Bukarest, december 24.

Gondos honatyáink ötheti lázas parlamenti munkával megvitatták és megszavazták az ajándékokat, amelyeket a nagy közgyám: a kormány közéletünk karácsonyfájára szánt, s február 1-ig ismét vakációra mentek. Az ajándékok? Csupa újabb igény, követelés, amelyet az államháztartás közvetlen, vagy közvetett formában egyéni büdzséjével, eddigi életszínvonalunkkal szemben támaszt.

A kormány tagjai közül többen külföldre mennek a karácsonyi vakáció folyamán, hogy fontos tárgyalásokat folytassanak a nyugati hatalmak politikai és pénzügyi korifeusaival. Az egyik fővárosi lap nem is látja kizártnak, hogy a legközelebbi minisztertanácsot január első felében Párisban, vagy valahol Svájcban tartják meg Jorga, Argetoianu, Cantacuzino, Pop Valer és esetleg mások részvételével. Dehát ez csak keserű tréfa. A komoly lényeg az, hogy ez a hathetes karácsonyi vakáció döntő jelentőségű időszak lesz a jelenlegi kormány további sorsa szempontjából, hogy ebben a döntésben a legfőbb sze-

zédés megkötését követelte Oroszországtól.
A tárgyalások még a legelején tartottak, amikor váratlan esemény zavarta meg a jól induló diplomáciai megbeszélések menetét. Az történt ugyanis, hogy Németország hivatalos uton interponált a moszkvai külügyi népbiztosságnál és tiltakozott az ellen, hogy Oroszország meg-nem-támadási paktumot kössön Lengyelországgal, tekintve, hogy egy ilyen szerződés aláírásával hivatalosan is elismerne Lengyelország észak határát, az ugynevezett „Danzigi-korridor”, melyet a háború után a békeszerződések megkötése alkalmával Németország testéről lekapcsoltak. Németország váratlan közbelépése azonban nem volt elég erős ahhoz, hogy a megindult francia—orsz tárgyalásokat megakadályozza. Ennek tulajdonítható, hogy rövid megszakítás után, a tárgyalások fonalát újra felvették és Párisban sikerült megkötöni az orosz—francia meg-nem-támadási egyezményt, amelyet már a napokban parafá-lak is, és ma már csak a végleges ratifikációs formát tenye maradt hátra.
Nagyon jellemző a helyzetre, hogy a tárgyalások hírére — melyet az érdeklő államok és elsősorban Románia — a legnagyobb titokban tartottak —, a párisi külügyminisztérium röptette világra, egyelőre nem tudni mi célból. És a fent említett Le Matin is, párisi forrásra hivatkozik cikke megírásánál...

THERMOGÈNE

Jól a bőrre fektetve csodálatos módon küzd le a köhögést, légcsőhurutot, gripet, ideg fájdalmat és a rheumát

Thermogène 1896 óta világhírű, mert tisztá, könnyű és mindig hatásos szer és használata nem akadályozza a rendszeres munka elvégzését.

Vaszképviselet: L. DILLAN
Bukarest, Str. Finu No. 4
NAGY DOBOZ: LEI 23
KIS LEI 22

A világ összes gyógyszerüzében és drogueriáiban kapható

hagyatni a számbajövő külföldi körökhöz is.
Nem egyébre gondol eszerint Argetoianu, mint

egy Titulescu-kormány újbóli megkísérlésére.

miután erre most már érettebbnek és kedvezőbbnek látja a körülményeket, mint a tavasszal voltak. Arra számít Argetoianu, hogy egyetlenegy párt sem fogja tudni az adott viszonyok közepette megtagadni a Titulescu-kormány támogatását. A nemzeti-parasztpárt ugyanis főleg-meddig máris főnökének tekintti a londoni követet, különösen a regáti része, a tulajdonképpeni parasztpártiak. A liberálisok szintén kénytelenek lesznek hozzájárulni ehhez a kombinációhoz, mert — különösen a konverziós problémája miatt — még mindig nem törekszenek a hatalomra. A többi pártcsoporthoz ugyan csak megnyerhetők, különösen, ha egy-két tárcához jutnak ebben a kormányban, amelyben az irányadó szerepet természetesen szintén magának szánja Argetoianu.

A Titulescu—Argetoianu-kormány február végén alakulna meg

s minthogy a parlamenti ülészek az alkotmány szerint csak március 15-ig tart, éppen hogy bemutatkoznék a törvényhozó testületnek, azután pedig hazaküldöné őket őszig.

Persze, mindez attól függ, mit fog szólni ehhez a recepthoz maga Titulescu. A kívül külföldi útja során Argetoianu minden bizonnyal meg fogja tárgyalni ezt a tervet és aki tudvalevőleg január közepén, tehát ugyanakkor, amikor Argetoianu visszatér, Bukarestbe jön. Vannak akik meg vannak győződve, hogy a híres diplomata ezuttal hajlandóbb lesz visszakapcsolódni a belpolitikai életbe, mint bármikor eddig, amióta a liberálisok külföldre menesztették.

Mások viszont erősen kétlik, hogy kinos tavaszi kudarc után Titulescu újra belemenne a kormány-alakítási játékba, amelyet akkor éppen Argetoianu személye rontott el.

A karácsonyi vakáció nyugalomnak mindenesetre ki kell érnie az új megoldást, amelyet az ország katasztrófával fenyegető helyzete a télutó előtt megkövetel. Nemcsak az adósságrendeztés problémája fontos na már, hanem ennél is sürgetőbb a termelés értelmének a visszaadása.

— ELŐFIZETŐINK, ha akármilyen uton fizetést teljesítettek, kísérjük figyelemmel, hogy a címken feltüntetett lejárat legkésőbb 8 napon belül megváltozzék. Ezzel jelzi kiadói hivatalunk azt, hogy a pénz rendben befolyt és helyesen lett felhasználva.

Fodrászok

Kérjétek mindenütt a világ legfinomabb „ERN” 101 számú berolvaít

Kapható: Max Zisman, Bukarest, Str. Blănari 9. megzóttaál és ára drb-ként Lei 230

A sáfárok és a nyolc lejes differencia

Rövid dramolett előjátékkal és öt kicsi felvonásban
avagy

Szegény adózó most kop!al javában

Szatmár, december 24.

— Nem bírjuk az adót fizetni! — ordítja a megkeseredett polgár.

— Polgárok! Csendesedjétek! Lássátok be: adót fizetni muszáj. Az állam, a megye, a város, értetek van. Nem tud éretteket dolgoztatni, ha pénzt neki nem adtok. Mi takarékoskodunk, de az elodázhatalan kiadásainkat mégis csak a Ti adóitokból kell kifizetnünk. Vigyázzunk minden filléretre, minden banit százszor a fogunkhoz ütünk. Bizzatok bennünk. Polgárok! Bizzatok a mi megértő gazdasági politikánkban!

1.

Munkavédelmi bizottság. Helyesebben munkavédelmi bíróság. Ez elé a bíróság elé kerül most minden per, ahol az iparos nem kapja meg a vállalati összeget. Az iparost védi ez a bíróság, azt akarja, hogy az iparos ne a lassu, rendes bírósági eljárás útján jusson a pénzéhez, hanem gyorsan és azonnal.

Ma a pénz csak akkor pénz, ha gyorsan jön és gyorsan forog.

A felperes Szabó Miklós, szatmári mészáros

és festő mester. Pénzt követel Keresztes István és társaitól, akik a szatmári városi gőzfürdőnek bérlői.

2.

— Mennyit követel? — kérdi a bíró.

— Én a pénzemért megkaptam, csak a többletet követelem, — mondja a festő.

— Miféle többletet?

— Azt a többletet, amelyet Keresztes és társai a várostól az én munkámért felvettek. Azt követelem.

3.

A perből lassan kistül, hogy a város Keresztes bérlőnek tizenkét lejt engedélyezte négyzetméterenként arra, hogy a gőzfürdőt négyzetméterenként négy lejt ki is festették ezzel a szegény Szabó Miklós nevű festő iparossal. Keresztes tehát tizenkét lejt számolt el a várossal szemben (bérben és előnőkben betudott rekompenzációs elszámolás formájában) és csak négy lejt fizetett.

Egy gőzfürdő kívül-belül lefestve, sok négyzetméter. Sok az a differencia, amelyet Szabó Miklós követel.

A bíróság ítél. Az elnök Moisés Viktor. Régi bíró, komoly bíró. Bíró, aki ismeri a méltó nyosság alapján hozott ítéletek igazságát is. Megfelezi a differenciát. Bár a festő nincs jogviszonyban a várossal, — mondja az ítélet, — de mégis a városi főmérnöki hivatal vette a színmintát, vette át a színminta alapján a munkát, a festő tehát a városnak dolgozott.

Ha ehát a várost becsapták, — azt már nem az ítélet, ezt már mi mondjuk! — csapják be ketten. Miért Keresztes egyedül? Csapják be ketten. Csapja be Keresztes és Szabó. Az ügyes és a dolgos! Fele-fele!

5.

Érdekes ítélet.

És borzasztó ítélet.

Ilyen sáfárokról bizzuk mi, városi polgárság, a pénzünk és ilyen takarékoskodást produkálnak éretteink és érdekeinkben azok, akik azzal biztatnak bennünket, hogy takarékoskodnak.

Egy városi hatóság, amelynek tizenkét lejt el lehet számolni azért, ami négy lejtbe került.

Itt mindössze huszegynéhány ezer lejről volt szó.

És vajjon, hogyan takarékoskodnak ott, ahol husz millió lejről van szó?

Ha az ember jól felgondolja: borzasztó, hogy miérett koplal ma a világ.

A differenciáért koplal.

A munkavédelmi bíróság ítéletei néha ki-pattantják az ilyen differenciákat.

FEJFÁJÁSOK

degzsába, influenza rheumás lájdal, mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle

ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók Fredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz. Tenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Követendő jó példagyánánt

Németország leszállította a postát és telefondíjszabást

Berlin, december 24.

A német birodalmi kormány hozzájárult ahhoz, hogy a birodalmi posta vezesse igazgatósága a csomag- és távbeszélőhálózat díjszabását újító! kezdve leszállítsa. A díjszabáscsökkentés következtében előálló bevétel különbözet fedezésére a birodalmi kormány a jövő évben 120 millió márkát már előirányzott.

Hol töltsük a Szilvesztert?

Bukarestben:

Csak a BAVARIA

Hangverseny, kávéház és étteremben lehet Bukarestben kellemesen és vidáman, mérsékelt árak mellett a Szilveszter éjszakát eltölteni. Mulatság, tánc, meglepetések.

1931-32.

SZILVESZTERI-MULATSÁG

Foglaltasson asztalokat idejében!

A Capşa ház

Gazdag menüt szolgál fel.

Nagy meglepetések szenzációs kábaréműsorok, elsősorban Martha Krueger és Wladimir Karnecky fellépése.

Szenzációs januári kábaré műsor, melyből kiemeljük a következő számokat

Jean Daya

Párizs szenzációja és más új műsorok.

CARLTON BAR

BUKAREST, STR. ENEL 2.

Jean Kaiser gazdát.

Tic-Tac

Bukarest,

Bld. Elisabeta (Capitol mozgó mellett)

Rövidesen megnyílik ez az elegáns, népszerű és olcsó helyiség. Éjjel-nappal ugyanazok az olcsó árak.

Az ünnepek alatt és az egész 1932. esztendőben használják kizárólag

ARABIA-kávét

(Bukarest, Str. Lipscani 19.)
Finom különlegességek, mérsékelt árakon.

Dealul Mare és Viile Zossima
Valea Călugărească
az utólrheietlen

FAJBOR

idei és régi évfolyamokból,

16 lej

literenként, régi fajbor. Kapható a termelőnél: Bukarest, Calea Rahovei 36-38.

COLOS BAR AUTOMAT

Bukarest, Bd. Elisabeta 2. — Telefon 341/14.
Cercui Militar palotájában

Szilveszter-esti ünnepély

50. — Lejes különleges terüekkel.

Lesz tánc, mulatság a kitűnő Colos borok és dragadru-éle speciál sör mellett.

A jó társaság

Szilveszter éjjelét

Bukarestben természetesen a

Piccadilly

kávéház-étteremben ünnepli.

Tánc, confetti, meglepetések,

Polgári árak

Szilveszter-est 1932.

rendezi a PITPAIA-CUL társaság a Ma'stic színház termében a társulat részvételével. — Gazdag menüt talál az „Ingerul A bastru” (Kék Angyal) bar. — Két Jazz zenekar, tánc, meglepetések stb. — Foglaltasson idejében asztalokat a Ma'stic színház pénztáránál

Az előkelő közönség találkozhelye a karácsonyi ünnepek alkalmával a

PRESTO Automata-bar

BUKAREST

Bul. Academiei No. 4

A főváros leglátogatottabb és legjobban felszerelt helyisége

Foglaltasson Szilveszterre idejében asztalokat.

Meglepetések!

PALERMO nagy kávéház

1932. Szilveszter-est alkalmára tisztelt vendégeinek gazdag menüt ajánl fix árak mellett.

Kérjük, foglaljanak le idejében asztalokat.

BERBEC-etterem

BUKAREST

Bd. Elisabeta 43. (a Lic. Lázár-szal szemben.)
Választékos ételek és híres italok, gazdag étlapon

a karácsonyi ünnepekre és Szilveszter éjszakájára

gőseges kitűnő menüt készít elő

Magyar zene, énekkórus stb. Grigoris Rusce énekes új kuplékkal és románcokkal szórakoztatja a közönséget. Kitűnően fog szórakozni, kivilágos virradatig. Speciális rostonsültek.

Mi otthon törtjük a szilveszteret?

se helyett gyönyörű dolgokat vásárolunk az

Első Bánáti Ezüstárúgyár Rt.

bukaresti kiállításán, (Pasagiul Imobiliár 6.). — Elvállal ezüstözést és aranyozást, elsőrangú kivitelben. — Ajándéktárgyak már 400. — lejtől. Gyári árak.

Brassóban:

„ELITE“-kávéházban

Kitűnő cigányzenekar! Asztalok előre lefoglalhatók! Társas vacsorák megrendelhetők! Éjjel után az összes jelenlevő részvételével díjtalan tombola.

„Európa Bár“

Világvárosi műsor! — Gidali Jazz Tangó zenekar — Szilveszter éjjelén malac, léggömb és tükör osztogatás

„CENTRAL“ kávéház

Elismert jó italok
Finom hideg bufet — Kórhely leves
PUSZTAI BÉLA muzsikál!

Édes Lyukban Halvaninál, Virágsor 14.

Elismert jó konyha! Saját hozzászólású különleges borok! Kórhely leves! — Olcsó árak! — Elsőrendű muzika! Mindenki önjön el!

Hol töltsük a szilveszteret?

a „Fehér Bárány“-ban, mert jó és olcsó minden, ahol elsőrangú konyha, kiváló fajborok, malac, kacsák, gyöngytyúk-fogás. Tombola minden szám után. Persze olcsó solás. Tánc reggelig, ahol a hírneves Karácsonyi Viktor, a brassói zenekar vezetője legjobb tanulójának szalonzenekara szolgáltatja. Asztalokat már előre lehet lefoglalni!

Nagy Szilveszter-est a Gewerbeverein éttermében

Kabare, boházatok, rélik, kuplék, eifelkor tándortanc, stb. Kórhely működnék: Toh Boriska, Dances Ica, Kemény Juci, (1914. Kórhely). Háász Mella, Lukács Ede, Bányán Kálmán, Kovács Kármel. Cigányzenét Balan Janost zenekara szolgálja. Belépti díj: ninc.

Kikézbcsitették

Györke Mihály halálos ítéletét

Ot drámai okmány az erdélyi rokkantak égbekiáltó tragédiájáról

Bukarest, december 24.

Györke Mihály balkezevel benyul a zsebébe, kivessz onnan egy írást. Csak a balkezet tudja használni, mert a jobbkezt elvesztette a háboruban. Kiveszi az írást és teszi az asztalra.

Igazolvány

arról, hogy Györke Mihály 82-es székely gyalogezredbeli, nős, továbbszolgálo tiszthelyettes, a tűzvonalban 31 hónapot teljesített és ebből 19 hónapot, mint rokkant, műkézzel harcolt a fronton és most ilyen, 1918. június 30-án az olasz fronton újólág megsebesült és a Timót-utcai rokkant kórházban ápolták.

— Minden szót, amit kimondok, okmányokkal fogok igazolni. — mondja Györke Mihály. Ime, az első okmány. A háboru alatt elvesztettem a jobbkezemet... megkaptam mind a három vitézségi érmet... és amikor vége volt a háborúnak, ott állottam dél kezével... nyomorék... a három vitézségi érmmel a mellemen. Tessék nézni ezt az írást.

... és megremeg a csonka jobbkez

— Tessék megnézni a dátumot: 1919. ... Mi-lyen sok pénz volt ez akkoriban... 900 korona... a rokkant illetékemen kívül megkaptam az arany és a két ezüst vitézségi érem utáni pótdíjaimat... 900 korona, ez annyi pénz volt, hogy nyugodt bizalommal nézhettem a sorsom elé... és nem kellett éreznem pereről-perere, hogy hiányzik a jobbkezem. De aztán jött a nagy átalakulás Erdély román kézre került. Elvittek a román sorozó bizottság elé, hogy felülvizsgálják rokkantságomat. Ugy hittem, hogy engem semmi baj sem érhet, hiszen hiányzik a jobbkezem. A háboruban lettem nyomorék. Parancsra harcoltam én is, ő is, mindenki... Nem én csináltam a háborút... Kötelességem volt harcolni és ott vesztettem el a jobbkezemet. Megjelenem a rokkantsorozó bizottság előtt. Tessék, itt van az eredmény...

Hát nem mindegy... ki tett bennünket nyomorékká?..

— Hát így történt, hogy egyik napról a másikra a legfeketébb, a legszörnyűbb nyomorúság szakadt rám... 1920. volt, amikor még Erdélyben a korona járta és a mult hónapban még 900 koronát kaptam és most egyszerre 82 lejes nyugdíjamat 41 koronában fizetik

és Györke Mihály leteszi az asztalra a második okmányt.

FIZETESI KIUTALÁS

Györke Mihály rokkant, továbbszolgálo tiszthelyettes részére 900, azaz kilencszáz koronáról, mely összeget...

Az a csonk, mely Györke Mihály jobbkeze helyett ott lityeg kabátujjában, — ütemesen remeg. Még tizenhárom évvel a keze elvesztése után sem szokta meg, hogy a jobbkezt hiába erőlteti. Azzal ugy sem tud a zsebébe nyulni. Aztán a balkezevel az asztalra teszi a harmadik számú okmányt.

Regatul Romaniei
Lichidatura Pensilor
Sibiu, No. 500. B. II.

VÉGLEGES NYUGDÍJMEGHATÁROZÁS

Mihály Györke továbbszolgálo rokkant tiszthelyettes nyugdíját havi nyolcvan két lejben állapítjuk meg és egy lejt két koronában számítunk...

Kelt Sibiu, 1920. június 17.

A VII. hadtest parancsnoksága
Nyugdíjrendező bizottság.

TELEFUNKEN 340 W és 340 G

a legmodernebb árnyékoltrácsu négycsöves készülékek „AUTOSKALÁ”-val.

Minden feszültségre átkapcsolhatók.

Kaphatók minden szaküzletben.

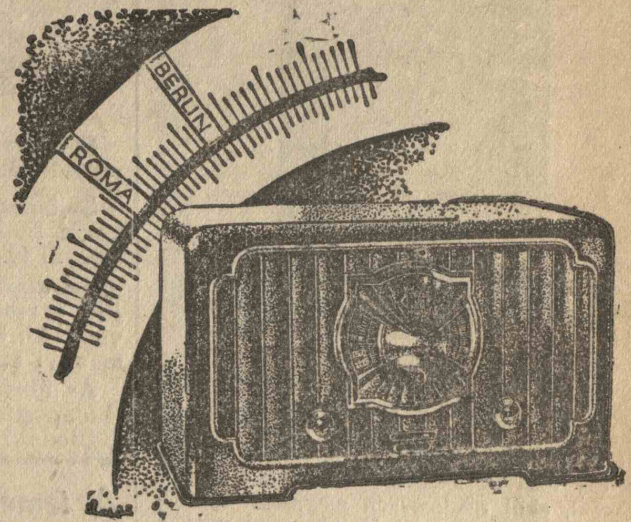
TELEFUNKEN 121 W

a legnépszerűbb és legszelektivebb kétcsöves készülék.

Tökéletes zenei hangokat a

TELEFUNKEN-HANGSZOROK

adnak.

Sokszorozza meg készülékének teljesítményét a legújabb

TELEFUNKEN-CSÖVEKKEL

éveiről beszél...

— Éveken keresztül futottam... szaladtam... nagy, égbekiáltó igazságtalanság történt velem. Protekció után szabadtam. Egyik beadványt a másik után menesztettem a belügyminisztériumba, a nyugdíjközpontba... Hát nem látják a hivatalos urak, hogy ilyen kétségbeejtő igazságtalanságnak nem szabad megtörténnie... és aztán — ez már tavaly történt, — Sebesi szenátor a kezébe vette az ügyemet és tessék, itt van az eredmény... Az asztalra kerül a negyedik számú okmány:

Casa Generala de Pensune
Bucuresti
No. 11.691.
1930. szeptember 14.

HATÁROZAT

Az országos nyugdíjközpont, Györke Mihály rokkant továbbszolgálo tiszthelyettes havi 82 lejes nyugdíját felemeli havi 1176 lejre.

— Hát ez volt a tízéves küzdelmem eredménye. A nyolcvan két lejes nyugdíj helyett ezentul 1176 lejt kapok. De hiszen a román állam engem havi 900 korona nyugdíjjal veti át a magyar államtól, az akkori kilencszáz korona ma sokkal többnek felelne meg. Én nem kérek mást, csak, hogy ugyanolyan elbánásban részesítsenek engem is, mint a többi, hasonló rangban levő rokkant társamat. Tessék nézni, itt van a Monitorul Oficial tavalyi 178-as száma. Itt az áll, hogy a regáti rokkantak, akik hasonló rangban vannak, mint én, és ugyanugy 80 százalékos rokkantságot állapítottak meg náluk, havonta 9.80 lejt kapnak. Hát akkor miért kapok én csak 1176 lejt havonta? Azért talán, mert én az osztrák—magyar hadseregben szolgáltam, de hiszen a békeszerződés szerinti egyetlen utódállamnak sem szabad különbséget tenni a rokkantak között. Hát nem mindegy, hogy orosz, francia, vagy osztrák ágyuk tettek bennünket nyomorékká? — Itt állunk a csonka kezünkkel és...

Megint egy újabb okmány került az asztalra. Illetve csak egy levél. Györke Mihály ép balkeze láthatóan reszket, míg a levelet a kezében tartja.

A levél így hangzik:

Volksbank A. G.
Ségesvár

Filiale Christurul Sacuesc
(Székelykeresztur)
Táviratcim: Volksbank T.

Györke Mihály urnak,

Kadács (Udvarhely megye)
A Volksbank Christuri fiókja megbízásból, ezennel tisztelettel felszólítom: hogy a már 1931. évi július 29-én lejárt tartozását nyolc nap alatt annál is inkább rendezze, mert ellenkező esetben, utasítá-

som értelmében, Ön és kezei ellen a pert azonnal meg kell inditanom. Értesítem, hogy a jelen felhívás díja, a postai költségekkel együtt 225 lej, mely összeg a rendezés alkalmával az intézet pénztáránál szintén kifizetendő.

tisztelettel:

DR. JAKAB JÁNOS
ügyvéd,

Christur (Székelykeresztur)

Ez történt velem, — mondja Györke Mihály... Most elviszik a kis házamat... ami az apámtól maradt... feleségem van és négy gyermekem... szerkesztő ur segítsen rajtam.

*
PÉNZBE KERÜL A HALÁLOS ÍTÉLET KIKÉZBESÍTÉSE IS...

Szerkesztőur, segítsen rajtam... soha azelőtt nem hangzott el oly gyakran ez a pár tragikus szó, mint mostanában

— Miből él most?

— A nyomorúságból... — mondja Györke Mihály és megint fátyolos lesz a szeme. — A feleségem beteg és azt a nyomorúságos kegydíjat sem kaptam meg már hónapok óta, a mult héten dr. Jónás Livius képviselő névjegyével kerestem fel a pénzügyigazgatót, hogy a nagy nyomorúságomra való tekintettel utalja ki az elmaradt nyugdíjamat de „meg van kötve a kezem”, — ezt mondta a pénzügyigazgató... mondja meg, szerkesztő ur, mit csináljak?

*
Mint egy gyulladással, olyan a Györke Mihály rokkant tiszthelyettes esete. Bárhová nyulunk, a beteg fájdalmasan felszisszen.

A kamara tavaly megszavazott egy törvényt, mely az erdélyi rokkantak nyugdíjilletékét hasonló nivóra emeli a regáti rokkantakéval. A kamara ezt a törvényt megsavazta, azonban a szenátusban elakadt ez a feltörvény és még máig is ott fekszik valahol a szenátusi irattárban. Csak ugy lehetne segíteni Györke Mihályon és a többi erdélyi Györke Mihályokon, ha akadna egy magyar parlamentár, aki bátor és éles hangon a szenátus szószékéről elzokogná a Györke-Mihályok sirámát azt az égbekiáltó igazságtalanságot, hogy míg az erdélyi Györke Mihály havonta 1176 lejt kap, addig a regáti Györke Mihály részére közel tízezer lejt nyugdíjat utalnak ki.

Segítsen rajtam szerkesztő ur... zokogja Györke Mihály, amikor a pénzügyigazgató a kormánypárti képviselő névjegyére azzal tagadja meg az elmaradt nyugdíj kifizetését, hogy a keze meg van kötve... és a bank nyolc nap mulva pert indít... és az ügyvéd 225 lejt számít a halálos ítélet kikézbcsítéséért, mely összeg a tartozás rendezése alkalmával szintén kifizetendő.

Segítsen rajtam szerkesztő ur... Már nem is panaszkodom, hanem súlyos válként sir fel ez a tragikus négy szó...

Farkas Aladár

B. L. 2. OLDAL

Aki többet tud, az többet keres és könnyebben kap munkát!

Olvassatok jó szakkönyveket!

Építőipari könyvek

Bossányi: Kőműves és kőfaragó szerkezetek	170
A jelenkor építészatalossága (2 füzet)	2920
Kiszelyi A.: Faipari technológia	109
Littván: Ipari számtan és áralkuláció	109
Németh: Az ács	115
Némethy: Kőművesmesterség	408
Palotai: A vízvezetékyszerelő	69
Raffay: Faipari szerkezetek	170
Raffay: Faipari kézikönyv	170
Róth J.: Iparosok könyvvezetése	47
Scheumann: A szobafestés technikája	163
Schodits: Építőipari mintalapok	306
Schodits: Épületbefejező munkák	170
Schodits: Lépcsőszerkezetek	646
Sztipán: Tetőfedő és épüle bádigos	81
Szuppán: Bádigosok kézikönyve	149
Wagen: Mázolók és szobafestők kézikönyve	136

Autó, aviatika, gépészet

Ford: Életem és működése	340
Habán—Delmár: Modern motorkerékpár	152
Jaloviczky: Járműmotorok	306
Jaloviczky: Tűzgépek (két kötet)	349
Mihály Dénes: Az automobil	258
Mihály Dénes: Motorkerékpárok szerkeze	156

Mihály Ernő: Autóvezetők, szerelők kézikönyve	204
Mihály Ernő: Könnyű motorkerékpár	95
Mihály Ernő: Nehéz motorkerékpár	109
Mihály Ernő: Autójavítás és javító-műhelyek berendezése	170
Mihály Ernő: Az autó elektromos berendezése	170
Schähter: A motorkék szerkezete és kezelése, (két kötet)	170
Weiner Emil: Autókézikönyv	510
Horváth E.: A repülőmotor szerkezete, működése és üzemzavarai	272
Painlevé: Aviatika	300
Balassa: A cséplőgépek szerkezete és kezelése	306
Balog: A gázgépek	102
Balogh—Sygall: Dieselmépek szerkezete	78
Balogh—Sygall: Dieselmépek kezelése és karbantartása	78
Barna: Csavarmenetvágás	119
Beretvás: Szívógázmozorok	136
Bozoky: Lokomobilok szerkezete és kezelése	102
Naszályi: Stabil gőzkazánok és gőzgépek	291
Örl: Központi fűtés, szellőztetés és melegvízellátás	680
Sávoly: A gőzmozdony	272
Stimegi: A tüzelőanyagok okszerűbb kihasználása	109
Weller: A fűtésszerelők kézikönyve	136

Postán megrendelhetők a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Írán Kérle díjtalanul 44 oldalas szakkönyvgyűjteményünk.

Hírek

— Lapunk legközelebbi száma a közbeszóló karácsonyi ünnepek miatt hétfőn esik a rendes időben jelenik meg.
— ELTEMETTEK MUSSOLINI ARNOLDOT. Milánóból jelentik: A tragikus körülmények között elhunyt Arnaldo Mussolini a Pirella d'Italia főszerkesztője.

— Készítője szerint temetieket a Milánóban óriási részvét mellett A temetésen megjelent a Duce is és résztvettek a fasiszta szervezetek és a hadsereg kiküldöttjei is.

— PÓRULJART PURIFIKÁTOR. Zilahról jelentik: Ecsedy Lajos zilahi mézeskalácsos különböző visszaélések címén vizsgálatot kért néhány volt városi tisztviselő ellen. A kiüszített tárgyalást megelőző este Balási főmérnök egy tisztviselő kíséretében Ecsedy lakására ment, ahol rendőrségen megjelölt bankjegyekkel megvesztegetési játékokat rendeztek. A vád visszavonása esetén 45.000 lejt ajánlottak fel neki, amit a kísértésbe került Ecsedy el is fogadott. Adott jelle a ház előtt tartózkodó rendőrök is megjelentek a lakásban és letartóztatták Ecsedyt. A törvényszék szerdán estig tartó tárgyaláson foglalkozott az ügyvel, amelynek során Ecsedyt harminchatnapi fogsággal sújtották. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a vádlott felebbezett.

— FRIEDRICH ISTVÁN ÚJ VALASZTÁSOKAT KIVÁN. Budapestről jelentik: Friedrich István feltűnést keltő nyilatkozatot tett közzé az egyik pesti lapban, ahol éles kritikában részesíti a Károlyi-kormányt. Hangoztatja, hogy csak a Bethlen-kormány felelősségrevonása, az új választások kiírása lehet a kibontakozás útja. A Károlyi-kormányban nem bizik.

* HAZASSÁG. Szallasi Irénke és csikszentmártoni Albert Sándor, december hó 27-én délután tartják esküvőjüket Kászmalizen. Pláissai de jos. (Minden külön értesítés helyett.) (be)

— ELTEMETTEK A BUDAPESTI RENDŐRGYILKOSSÁG ÁLDÓZATÁT Budapestről jelentik: A Mocsonyi-uti rendőrlaktanya udvarán tegnap délután végbement Sinkó József rendőr temetése. A gyászszertartáson a kormányzó Földi százados-szárnysegéd, a fővárost pedig Ripka Ferenc polgármester képviselte. A gyászbeszédet Bezzegh-Huszágh rendőrfőkapitány mondotta. A temetésre megérkezett Csai-györgy és a meggyilkolt rendőr anyja, aki zokogva borult fia koporsójára. A temetésen nagyobb tömeg vett részt.

— ELHELYEZTEK A CSIKSZENTGYÖRGYI VEREKEDŐ ISKOLAIGAZGATÓT. Csikszentadól jelentik: Csámbescu csikszentgyörgyi állami iskolai igazgató ellen a csikszentadai tanfelügyelőség vizsgálatai vezettek be, amelynek során hivatalosan megállapították, hogy üti-veri a tanulókat, az elemi oktatás törvényeit nem tartja be és ezen indokok alapján a mai napon Csikszentgyörgyről elhelyezte, egyben ígéretet tett, hogy helyébe olyan egyént fog kinevezni, aki a magyar nyelvet tökéletesen bírja. A tanfelügyelőség intézkedése nyomán egy egész falu szabadul fel a lidérenyomás alól.

* DOKTORRAAVATAS. Havas Jenő megyesi ügyvéd-jelöltet folyó hó 19-én a kolozsvári tudományegyetem jogi fakultásán doktorrá avatták. (e)

A konverziós javaslat a pártközi bizottság előtt

Milyen szempontokkal vizsgálják a javaslatot

Bukarest, december hó 24.

A nemzeti paraspárt után tegnap a Tepes Liga is kivonult a konverziós javaslat pártközi tárgyalásáról. A bizottságban bennmaradt pártok három kérdést vizsgálnak:

1. Egységesen, vagy külön kategóriánként bírálják-e a mezőgazdasági adósságokat?

2. Kötelező legyen-e a konverzió?
3. Milyen mértékben szállítsák le az adósságokat?

A bizottság egyes tagjai azt kívánják, hogy az adósságokat már előzetesen 50 százalékkal redukálják és az ezután is fennmaradó összeg essen konverzió alá. Tíz hektárig minden mezőgazdasági adósságot konvertálni fognak.

Szenzációs kedvezményes társas-utazás a francia Riviérára

Első csoportunk indul: Január 15-én, reggel 7.50-kor

Budapest déli vasúti p.-u.-ról, visszaérkezés Budapest dv. pu.-ra január 31-én, este 21.40-kor.

Az utazás tartama alatt megismertetjük a résztvevőket az egész francia Riviérával, kirándulásokat teszünk valamennyi számottevő riviériai fürdőhelyre.

Az utazás összköltsége Budapesttől — Budapestig elszállásolásokkal elsőrendű szállodákban, napi háromszori bőséges ét-

kezéssel, gyógydíjjal, adókkal, borra-
valókkal, valamint a kirándulások költségeivel együtt, gyorsvonat III. osztályon, személyenként 16.000 lej.

Részletes prospektussal szolgál a „Brassói Lapok” fürdő- és utazási-irodája, az utazási és menetjegyiroda B. T. Budapest VI. Andrassy-ut 19. (Telefon: 281—48 265—25.)

Mindennemű utazásra levélbeli, személyes vagy telefoni érdeklődésre díjtalanul adunk felvilágosítást, utiterveket díjtalanul elkészítünk és megküldünk.

A temesvári tábla rehabilitálta Bocu Szevért

Temesvár, december 24.

A temesvári ítélőtábla ma délelőtti 5 órán keresztül tárgyalta Bocu Szevér dr. volt bányászati tartományi főnök ismeretes sikkasztási és közokirat-hamisítási bűnperét, amelyben a törvényszék marasztaló ítéletet hozott. A tábla dr. Bocu teljes aratlannak találta az ellene felhozott vádakban és úgy r. közel 4 millió lej el-sikkasztásának, mint a közokirathamisítésnek vádját alól felmentette. Minthogy az ügyész nem felebbezett, az ítélet jogerőre emelkedett s így Bocu Szevért teljesen rehabilitálta.

— Önként jelentkezett Horváth Sándor bűntársa. Budapestről jelentik: A főkapitányságon önként jelentkezett Gál Ferenc, a tegnap kivégzett Horváth Sándor harmadik bűntársa. Gál kijelentette, hogy azért jelentkezett, mert „ugyis hiába minden”.

* BRASSÓI ORVOSI HÍR. Dr. Bentia v. közkórházi orvos, gyakorlóorvos és orvogyász, (spec. a budapesti, gráci és berlini egyetemeken). Brassó, Mester-utca 11. (Bologna) sz. alatti házában új rendelőt nyitott. Rendelés: belső, sebész, női. Bőr és nemi (vér) betegségekre. naponta 11—1 és 3—5 ig.

* A RÓM. KATH. NŐEGYLET jótékony-sági szakosztálya nagyon szépen köszöni az alábbi szíves adományokat: Szabó Béni különféle szőrmeár 5 drb. és 200 lej. Flagner Frigyes teaszütemény, cukorkák, alma és 100 lej. Simon Gábor egy drb. gyermekkabát és 2 drb. gyermeknadrág díjmentesen elkészítése, Jancsika férfinadrág 2 rend gyermekruha ingyenes varrása. Veres Vilmos 1 pár új cipőt és Zöld Géza egy pár új leányka cipőt küldött. Isten áldása kísérje mindazokat, a kik kabátok, ruhák, flu- és leányka-ingek varrásával hozzájárultak a szegény gyermekek felruházásához. A róm. kath. Nőegylet.

* EGYHÁZI KÖZGYÜLÉS. A brassói református egyházközgyűlés vasárnap, december hó 27-én délelőtti 11 órakor tartja választói közgyűlést a nagy tanácsteremben. Minden egyházi és iskolai fenntartási díjat fizető egyháztagot ezután is meghív a presbiterium. Választói joga annak van, aki az 1931—32. évi egyházi választói névjegyzékbe felvett.

2 ÚJ MODELL

Allegro

Egy apparátusban egyesítve lenőkö és lehu-zobőr. Feni egy és két oldalon a pengéket.
Biztosítja a tökéletes beretvalkozást.

Nikkelezve Lei 600
Oxidált Lei 400

Nagy tökéletesítés
A lenőköre és lehu-zobőre beallított fenőtest (penge) villam gyorsan forog. Kapható késfő és más szakmabeli üzletekben. Díjmentes prospektusokat Küld a vezérképviselő: C. I. C.
Str. Emancipată 5, București

mérkőzést Párisban játszik az ottani Racing Club de France kitűnő együttese ellen. Ezenkívül még egy-két meccs lekötése biztosra vehető.

CÁFOLJAK A BODOLA ÉS STEINBACH KIVÁNDORLÁSI HIRÉT

Irtunk arról, hogy egy párisi sportlap két román válogatott footballista párisi elhelyezkedéséről adott hírt. Bodola és Steinbach most erősen cáfolnak és ki-jelentik, nincs szándékukban egyesü-lezüket elhagyni. Steinbach a bukaresti Unirea Tricolor tagja. De mi van Bodolával? Előbb a NAC-ban játszott, majd hirtelen mozdulattal a brassói IAR csapatába került, ahol leigazolták azonnali hatállyal bajnoki mérkőzésekre. Igaz viszont, hogy ezzel a leigazolással kapcsolatban veszélyben forog a brassói repülő-gyári csapat öb bajnoki pontja, melyen a tehetséges, fiatal vándorjátékos szerepelt.

Bodola ugyanis beiratkozott a brassói ipariskolába, melynek előadását azonban mindössze egy napig látogatta.

Az igazolási rendszer szerint, azonban, ha valamely játékos lakhelyét változtat tanulmányainak folytatása céljából, akkor azonnali játékjogát leigazolható bajnoki mérkőzésekre. Erre a paragrafusra támaszkodott az IAR, mikor Bodola igazolását kérte.

A brassói egyesületek azonban sérelmesnek találják a Bodola leigazolását. — Arra hivatkoznak, hogy kijátszotta a paragrafust az iskolai látogatási bizonyítvány bemutatásával és kérik azon bajnoki mérkőzések eredményeinek a megsemmisítését, melyeken Bodola tevékenykedett. A bonyolult igazolási ügy elintézés végett a központ előtt fekszik.

Bodola azonban a maga részéről győ-
ltszik megoldja a gordiusi csomót és hirszerint visszatér első nagy sikerei szin-helyére a NAC csapatárába.

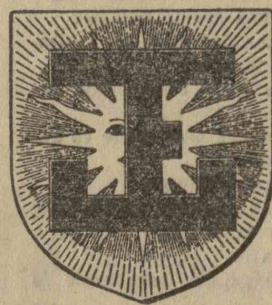
* TEA-DEUTÁN. A brassói izr. Nőegylet vasárnap délután ismét megtartja a Redoute-ban tea-délutánját. (e)

Snort

† A bécsi WAC jéghekkci csapata győ-zött Bukarestben. Bukarestből jelentik: Kedden este nagyszámú közönség előtt a bécsi WAC kitűnő jéghekkci együttese 4:2 (3:0, 0:2, 1:0) arányban legyőzte a TCR csapatát. Ez volt az idei jéghekkci szezon első nemzetközi mérkőzése Romániában.

† Profibórány Bukarestben a Juventus egyik játékos körűl. Bukarestből jelentik: Érdekes profibórány foglalkoztatja a bukaresti labdarugó köröket. A Gazeta Sporturilor egyik legutóbbi számában ugyanis nyilatkozott Dumitrescu Ion, aki a Juventus sportegyesületnek az elnöke. Nyilatkozatában azt a szenzációs bejelen-tést tette, hogy a Juventus egyik játéko-sa, Melchior havi kilencezer lej fizetést huz az egyesülettől. Ez a nyilatkozat csak arra volna alkalmas, hogy növelje a jó-képességű játékosokban azt az ambíciót, hogy szintén a Juventus színeiben játszhassanak, hasonló „elismerés” mellett. De a dolgok iránt felkeltette a labdarugósző-vetség érdeklődését is. A „vétkes” játé-kost fegyelmi elé állítják és előrelátható-lag professzionistának deklarálják. Ilven körülmények között a játékjogát is fel-függesztik addig, amíg a kétféle olasz rendszer gyakorlattá nem válik. Az eset alkalmas megvilágításba helyezi amatőr egyesületeinket is, amelyek ime mégis csak megbecsülik és értékelik a jó foot-ballistákat.

† A Nagyvárad AC januárban francia-turára megy. Nagyváradról jelentik: A NAC vezetősége sikerrel kecsesgató tár-gyalásokat folytat egy franciaországi tu-rára vonatkozólag. Valószínűleg az első

A meggyengült vétellehelőség-nek megleelő

Nagy árcsökkentés

Photo, illatszer és kozmetikai cikkekben — Turistafelsze-relések, kőszerek, gummiárak, betegápolási cikkek Hőmé-rők, látképek — Karácsonyi ajándékok.

JUL. E. TEUTSCH

BRASSO KOLOSZTOR UTCA 3

Astra (Apolló) Mozdó BRASSO

December 25-iki kezdéssel és az 1931 év hátralevő napjain fut:

„A kongresszus mulat”

„Congresul dansează” „Der Kongress Tanzt”

című film a főszerepekben Lilian Harvey, Willy Fritsch, Conrad Veidt, Lil Dagover stb. stb.

Ez a film nem szorul dicsőretre, sem reklámra, mert az egész világ elis-
merie, hogy ez a legnagyobb, leggrandiózusabb film.

Jegyezzék meg, hogy ez a film az egész 1931 évben lesz vetítve.

Nagy matiné karácsony mindkét napján d. e. 11-órától.

SZÓRAKOZÁSI ÓRAREND!

Pontosan betartandó! KARÁCSONY ÜNNEPÉRE. Pontosán betartandó!

Pénteken délelőtti 11—1 ig. 10—15 leies

MATINÉ:

PÉNTEKEN, 1 nap karácsonykor. Lon Chaney vel. új feldolgozásu hangosfilm Csak egy napig. —

Szombaton délelőtti 11—1 ig. 10—15 leies

MATINÉ:

Szombaton Német éneklő, beszélő és világszínéplő operette

Vasárnap Küönleges szenzáció (RESERVE HAT RUH)

Főszereplők Lucie Englisch és Paul Hörbiger.

Vasárnap délelőtti 11—1 ig. 10—15 leies

MATINÉ:

Különleges hangosfilm-attrakció! Olcsó helyárak Magyar fellíratok!

BRASSO „Modern Mozdó” Telefon 518

— **Bánsági hírek.** Bánsági tudósítónk jelentése: Embertelen kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság történt a napokban Ogradena bánsági községben, amelynek korcsmájában békésen idogáltak egymással a nási viszonyban levő Tuculintu Atanáz és Fratila Nicolae. Tuculintu, a kinek fia a Fratila leányát bírja feleségül, a fiataloknak valami jelentéktelen családi ügye miatt közben összeveszett násurával. Majd később látszólag megbékültek és lecsendesedve mindketten a Fratila házába mentek, hogy a békepoharat ott igyák meg. A békesség helyett azonban újra összetűzött a két ember s Tuculintu dühében betört az egyik ablakot, mire Fratila egy fahasá!-t leütötte, majd az utcára dobta Tuculintu-t, akit aztán a hasábfával addig ült, amíg csak élet volt benne. A gyilkos a csendőrség letartóztatta. Fény községben háza élcskamrájában egy szegre felakasztva holtan találták meg hozzátartozói Cibbu Mária 62 éves idős asszonyt, aki már hosszabb idő óta csendes elmebetegségben szenvedett. A tragikus végű öreg asszony a hatósági vizsgálat adatai szerint egy beszámíthatatlan pillanatában követte el az öngyilkosságot. — Véres szerelmi dráma játszódott le tegnapi Bontesti községben egy csapodár leány miatt, aki egyszerre két férfit is kitüntetett szerelmével. A leánynak már régebben viszonya volt egy falubeli gazdával, Popa Sándorral, aki nemrégiben megtudta, hogy kedvese, Caba Anna egy Cotoiu Tódor nevű falubeli legénnyel is szerelmi viszonyt folytat. A megcsalt szerető emiatt annyira felháborodott, hogy azonnal a leány lakására sietett, aki rövid szóváltás után ütlegetni kezdett. Eközben érkezett a házhoz a vetélytárs, Cotoiu Traján, aki a leány védelmére kelt, mire Popa késti rántott és azzal felhasította vetélytársa hasát. Cotoiu-t haldokolva kórházba szállították, Popát pedig a csendőrség letartóztatta.

— Egy nyolcszáz ezer lej értékű divatárúüzletet 24.000 lej adóért elárvereztek. Csíkszeredából jelentik: A szeretett ünnepe előtt bizonyosságot tett Csíkszeredán is az adóhivatal és a város, hogy mennyire szereti adófizető polgárát, mennyire szívesen viseli ezek jótétét. Potom 24 ezer lej adóhátrálékért elárvereztette a „Corvin” divatárú üzletet, amelynek becsértéke a legminimálisabb számítás szerint is felülmúlta a 800.000 lejt. A „Corvin” divatárúüzletre a folyó évre állami és városi adó címén kiróttak 75 ezer lejt. Karácson János tulajdonos igyekezett a rettenetesen felprésselt adókötelezettségének eleget tenni s ki is izdadt az év folyamán 51 ezer lejt. A hátralevő 24 ezer lej adóját azonban sehogysem tudta kiegyenlíteni. Szerdán aztán megjelentek az állami és városi végrehajtók, karhatalom és dobos kísérettel s a 800 ezer lej értékű üzletet, három perc alatt dobraütötték. Az üzletet ép annyira adták el, amennyi az állam és a város követelése volt, vagyis 24 ezer lejért.

— Gyomor, bél és anyagcserebetegségeknél a természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőszervek működését határozottan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a Ferenc József viz különösen jó életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Ujból maximálták Krassó megyében a husárakat. Oraviczabányai tudósítónk jelenti: Az ármegállapító hatóságok a téli hónapokra ujbo maximálták a husárakat, amelyeket a következőkben állapítottak meg: újabb intézkedés: marhahús osztályozás nélkül 12. borjúhús első osztályú 18. második osztályú 14. sertéshús a piaci élősúlyárak arányában, zsír 28. nyers szalonna sózott 24. pácolt füstölt szalonna 28. füstölt sertéshús 36. sonka 44 lej kilogrammonként.

— Szélhámos üzletalapítók. Oraviczabányai tudósítónk jelenti: Veszedelemes szélhámosokat fogott a rendőrség Kovács József és felesége személyében, akik a napokban megjelentek az oraviczai Mercur kereskedelmi vállalatnál és azzal a bejelentéssel, hogy Cernecea községben a Mercur filiájaként üzletet akarnak nyitni, a Mercurtól nagy mennyiségű vegyes árut vettek át bizományba. A szélhámos házaspárnak azonban esze ágában sem volt a cerneceai üzlet megnyitása, hanem az átvett áruk egy részével Resiczára vették útjukat, ahol házalással igyekeztek potomáron tudni az ügyes trükkkel kicsealt árukon. A rendőrségnek feltűnt az árucikkeket elkötvávetelő házaspár és letartóztatta Kovácsékát, akik kihallgatásuk során töredelmes vallomást tettek. Az áruk nagy része még megkerült és azokat visszaadták a Mercur cégnek. A szélhámos házaspárt pedig átkísérték az ügyészségre.

— Nem tudok magyarul — mondja a nyugdíjasoknak a csíkszeredai helyettes pénzügyigazgató. Csíkszeredáról jelentik: A karácsonyra való tekintettel, hatalmas tábora a nyugdíjasoknak ke-

reste fel a csíkszeredai pénzügyigazgató-ságot, hogy valamelyes kevés összeget ki-kunyoráljon sok havi hátrálékban levő nyugdíjából. A pénzügyigazgató Bukarestben lévén, a helyettesét keresték fel, aki durván rájuk kiáltott, hogy „nu stiu ungureste” (nem tudok magyarul) s elkergette az egész társaságot. Hát kedves pénzügyigazgató helyettes ur, a magyarul nem tudás nem indok arra, hogy nyugdíjaid ne fizessenek, különösen akkor, ha az adók 75 százalékát már kiizzadta a vármegye, mint ahogy az Csikban is van. — Különösen pedig nem lehet olyan hangot használni, mint amilyent használ ön, olyan egyénekkel szemben, akik nem is olyan régen sokkal magasabb polcon ültek, mint ön. — Tudtuk, hogy durva, de azt hittük, mégis több emberség lakozik Önben. Tévedtünk.

A LEGSZEBB FRANCIA LÁNY

Catherine Emilia, akit Franciaországban 1932-re szépségkirálynőül választottak.

— Agyonlőtte magát boldogtalan család-élete miatt. Orsováról jelenti tudósítónk: Tragikus körülmények között vett véget az életének Orsován Valentini Róbert, egy itt állomásozó magyar hajó, a „Berettyó” alkalmazottja. Valentini boldogtalan családi életet élt, akinek otthonában napirenden voltak a civódások és viszálykodások. A szerencsétlen ember megunt az örökös családi békétlenséget, ami miatt elkeseredésében öngyilkosságra határozta magát. A végzetes elhatározás végrehajtásához egy újabb családi csetepaté adta meg az okot. Amikor Valentiniéknél a viszály ujból kitört, az életét megunt ember revolvért rántott és elkeseredésében föbelőtte magát.

— Belehalt a disznóharapásba. Oravicai tudósítónk jelentése: Tragikus körülmények között egy napi rettenetes kinszenvedés után meghalt itt egy Fischer József nevű 35 éves munkás. Fischert etetés alkalmával a disznója meharapta, a harapás-okozta seb azonban olyan jelentéktelennek látszott, hogy Fischer nem is tulajdonított neki különösebb fontosságot s orvoshoz sem fordult. Napok teltek el a nélkül, hogy a disznóharapásnak bármi következménye mutatkozott volna, míg tegnapielőtt a szerencsétlen embert irtóztos kínok fogták el, mikor azonban az orvosi segítség ekésettnek bizonyult. A megharapott ember huszonnégy órán át tartó borzalmas kínok után kiszenvedett.

— Mindent lopnak, ami csak ellopható. Lugosi tudósítónk jelenti: A téllal együtt beköszöntött általános nyomorúságban a tolvajok és betörők egyáltalában nem válogatósak hanem mindent ellopnak, ami csak ellopható és értékesíthetőnek látszik. A rendőrség a napokban egy Julian Miklós nevű falusi parasztembert tartóztatott le, aki egy karácsonyfakereskedőtől kétszázötven darab karácsonyfát lopott és azokat Lugoson akarta értékesíteni. Egy Nicola Dávid nevű falusi ember a szomszédságából összelopkodott szárnnyasokat hozta be eladásra a lugosi piac-

ra, ahol azonban a lopott tyukokat felismerték és Nicolát rendőrkézre adták. — Dragoest községben Peta Péter, Vucan János és Milutin János egy éjszaka folyamán jóformán az egész falu szárnyasállományát összelopkodták és egy szekérrakomány liba, ruca és tyúk-szállítmányt hoztak be Lugosra, ahol azonban a rendőrségnek szemet szűrt a három gyanús szárnyaskereskedő s mindhármukat letartóztatták. — Purcarin Konstantin mérnök lakásába pedig ismeretlen betörők hatoltak be, akik a mérnöknek kizárólag a fém-nemű készletét dézsmálták meg alaposan. A rendőrség a tetteseket nyomozza.

— **Öt halottja van a vatikáni mennyezetbeomlásnak.** Vatikán városból jelentik: A Vatikán könyvtármében bekövetkezett mennyezetbeomlás áldozatainak száma ötre emelkedett. A szerencsétlenség halottait nagy pompával temetik el. A Vatikán tornyai kitűzték a gyászlobogót.

— **Negyvennyolc óra után sikerült eloltani a stuttgarti tüzet.** Stuttgartból jelentik: A régi kastélyban dúló hatalmas tüzet negyvennyolc órai megfeszített munka után végre sikerült eloltani. A katasztrófának négy halott és hatvan sebesült áldozata van, az utóbbiak közül nyolcan haldokolnak.

— **HALALOZÁS** December hó 22-én Csíkszépvízen meghalt Dajbukát Antal kereskedő és földbirtokos, az ottani „Szent Háromság S. Egyesület” évtizedeken át volt agja és elnöke. Az elhunytat december hó 24-én délután, az egész község és környék orvostalan részvétel mellett helyezték örök nyugalomra.

★ **KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS.** Mindazoknak, kik felejthetetlen drága jó férjem és édes apánk, Aschauer József temetésén résztvettek, koporsójára virágot helyeztek, vagy bármiképpen részvételüket fejezték ki: különösen pedig a Cipész Egyetnek és a Brassói Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek testületileg való kivonulásáért ezuton mondunk hálás köszönetet. A gyászoló család. (be)

★ **FÁJDALMAK,** okozva gyulladások, zuzódások, izom-, tag-, vagy izület-rándulások által, sokszor az elviselhetetlenségig fokozódhatnak, úgy hogy a szenvedőt a kétségbeesés szélére viszik. — Az Egyesült Államokban egy szert találtak fel, mely minden ilyen természetű fájdalmat azonnal enyhíti és a leg-
rövidebb időn belül teljesen megszünteti, ha a fájó testrészek ezzel, Sloan's Linimentnek nevezett szerrel kezeltetnek. — Néhány csepp a fájós testrésze hozva, valódi csodát művel. Sloan's Liniment már nálunk is ismeretes és kapható. (be)

★ **NE HULLASSON KÖNNYET,** Kislány, hallod a muzsikát? Bocssád meg nekem, hogy az ajkam úgy ég. Vágyom a nő után. Feledni nem tud maga sem, Ne gondold, hogy az a tavasz, Az nem lehet, hogy engem elfelejtessen. (Itt érdemes volt és még rengeteg sok új dal szövegét tartalmazza a most megjelent 15-ik számú Magyar Daloskönyv. — Egyes szám ára 15 lej és kapható az ország minden hírlapirodájában, valamint levélbélyeg-üzletek beküldése ellenében a Magyar Daloskönyv kiadóhivatalában, Cluj, Str. Dubárlilor 7.

**Összes igen tisztelt ve-
dőimnek ezuton kü döm
legszívélyesebb karácso-
nyi és ujévi üdvözletei-
mel.**

Martin Bruss
hentes.

TÜDŐBETEGEK!

90k ezer ember már meggyógyult!

Kérje azonnal könyvem az

Uj táplálkozási művészeiről,

mely már sokakat megmentett. Bármely szokott életmódnál alkalmazható és a betegség gyorsabb legyőzését elősegíti. Éjjeli izzadás és köhögés eltűnik, a tes-
súly gyarapodik és fokozatos elmeszese-
dés a bait megállásra kényszeríti. Az
orvosi tudomány

komoly férfiai

igazolják módszerem kiválóságát és al-
kalmazásához szívesen hozzájárulnak. Mi-
nél előbb kezd meg táplálkozási mód-
szeremet, annál jobb.

**Teljesen ingyen és portómen-
tesen**

kapja meg könyvem, amelyből hasz-
nosat megtudhat.

Írjon azonnal,

elég egy levelező lap is, a következő címre

Postsammlstelle: Georg Fulger, Ber-
lin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24 Abt. 582

— **Vakmerő rablótámadás egy mármá-
rosi községben.** Máramarosszigetről jelen-
tik: Vakmerő rablótámadás történt a kö-
zeli Barcăna községben. Négy bekor-
mozott, ismeretlen egyén behatolt Kratz
Lipót korcsmárhoz és revolverükkel
fenyegetőzve arra akarták kényszeríteni,
hogy adja elő értékeit. Kratz ellenállott,
mire előbb a lábába lőttek, majd őt és
feleségét a revolver agyával fejbeverték.
Kratz egyik lányának sikerült kimene-
külnie a házból és fellármázni a csend-
őröket, akiknek közeledtére a betörők
elmenekültek. A merényletet megelőzőleg
egy nappal Barcăna falván járt Constantin
Danila, a hatóságok szerint azonban a tá-
madásnak nem volt antiszemita jellege.
Kratzot súlyos sérülésekkel kórházba
szállították

— **Szabadlábrahelyezték a puccsisták
egyrészét.** Budapestről jelentik: A Tábla
vádancsa ma szabadlábrahelyezte a le-
taróztatott szélsőjobboldali puccsisták kö-
zül Kovács Jánost, Pengvály Lászlónét,
Erdélyi Imrét, Onderka kántort, míg
Raád Árpád, gyulai Molnár Ferenc, Te-
mesváry László és Tóth vívómestert to-
vábbi fogvatartását rendelte el.

Karácsonyi és ujévi üdvözlét

Összes városi és vidéki igen tisztelt
vendégeimnek, barátaim-
nak, rokonaimnak és ismerőse-
imnek ezuton küldöm szívélyes,
jó kívánságaimat a karácsonyi
ünnepek és ujév alkalmából.

Szíves megemlékezésül

kiváló tisztelettel

Gross Sámuel

vendéglős Brassó, Kapu-u. 2.

Telefon 145

Redoute Mozgó

Brassó

Holnap PENTEKEN, December 25.

Ünnepélyes bemutató! Erdély területén először! Páratlan szenzáció és sláger!

Verebes Ernő, Siegfried Arno és Hans Junkermann

kacaglató arzenáljuk szemképrázlató világfilmje:

A vörös macska titka

Péntek, szombat és vasárnap d. e. 11 órakor malinélőadások. -- Előadások naponta: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Karácsonyi Vásár!

Vásároljon a B. L. hirdetőinél!

MINDENKI FIGYELMÉBE!

Ha jól, jól és olcsó akar vásárolni, úgy csakis

M. József
"CENTRAL"

Harisnya kötött és férfidivat

áruházában, Brassó, Regele Carol 25, (v. Kapu-u.) szeresheti be szükségletét

Jótekingó intézmények nagy karácsonyi árkedvezményben részesülnek!
Óriási választék! Szolid kiszolgálás!

Digyan az a címre!

Selyem harisnyákban gyártó letelepedés, üzem selyem harisnya lei 98-tól.

SKI

teljes, kötéssel készen felszerelve.

	amerikai bőr	német bőr
4-8 évig	Lej 450.-	Lej 500.-
8-12 évig	Lej 550.-	Lej 600.-
12-14 évig	Lej 650.-	Lej 750.-
Női	Lej 750.-	Lej 900.-
Férfi	Lej 850.-	Lej 1000.-

Ski-botok komplett tányérok, mogoró
Lej 90-160-ig

HERMANN GUST

Fényképezet- és sportház

Brassó, Kolostor-utca 1. szám.

Karácsonyi-perec

Karácsonyi-rétes

Karácsonyi-kalács

Ifj. Schmidts Vilmos

Brassó, Cal. Victoriei (Kut-u.) 9.

**Fehérnemű, harisnya, kötött-
áru ezen védjeggyel**

a legolcsóbb, mert a legjobb.

WEBER ROBERT

BRASSÓ KAPU UTCA 7

**Nagy
karácsonyi
vásár!**

BAHMÜLLER
cipőáruházában

Hócipő

120

lejtől felfelé.

Házi cipők

150

lejtől felfelé.

valamint első
rangú sport
utcai- és estélyi
cipők.

Mi a legjobb pénzbe fektetés?

12 ékszer és 1.1 vásárlás. ha

Fuhrmann János

céptől venni Brassó Str. Regele Carol Kapu-utca 4 sz.

MINERVA

konv. és papírkészítés, lo-
kostor-u. 13. Eladási ára min
den versenyi felületnek nagy kiállítás látványában. -
Kérem látogatni meg és megfogadni győződni

Praktikus karácsonyi ajándék

a ZEISS-féle

PUNKTAL SZEMÜVEG

Junktolgläser

Both & Müller Brassó, Weiss Mihály-u. 26.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOT

legolcsóbban vásárol

FRITZ RIETH-nél, Kapu-utca 8. szám

Órák, briliánsok, arany és ezüst tárgyak. - Legjobb tőke-
befektetés. - Napi áron veszek régi aranyat és ezüstöt

Csinos és praktikus ajándékok nagy választékban a

"KINDLEIN"

cég karácsonyi kiállításán kaphatók.

BRASSÓ, WEISS MIHÁLY-UTCA 26. szám alatt.

Illés

Optikus és műszerész
javító műhely

BRASSÓ, HIRSCHER-UTCA 17.

PETRU PAVEL

Roman király udvarasainak és királyi rendes baroc
Friedrich von Hohenzollern Sigmaringen szállója

átfelügyelje üzletét

BRASSÓ KOLOSTOR UTCA 27 SZÁM ALÁ

Vasutas egyenruha és sapka nagy raktár.

Fényképező gépek,

Manicür és Parium-kazetták,

Köln.vizek, stb.

szép kivitelben és olcsó áron

Dück és Oyntzen

drogeriában veszünk.

O. Friedelt

Brassó, Kolostor-u. 34.

Legolcsóbb beszerzés
rás harisnyában és kötött
áruban. - G. B. L. selyem
harisnya 100 lejtől.

Teasütemény

nagy választékban legfinomabb minőségben vegye-
sen 1 Kg. Lei 90. Szalancukorka egész írisz 1 Kg.
Lei 100-120. Gyümölcskenyér ugyazintén dísz-
mákos patkó 50.- Lejtől felfelé

Flagner cukrászda
Kapu-utca 19

DERBY

Cipőáruház, Brassó, Kolostor-u. 23

Eredeti bécsi modeljeink megérkeztek!

Óriási választék!

Szenzációs árak!

Tekintse meg kirakatainkat!

Olcsó sosen vásár!

Ritka alkalom!

1 pár	Bata sosen bársony gallérral drapp.	Lei 149
1 pár	Bata sosen bársonygallérral fekete-barna	Lei 159
1 pár	Bata egész lak sosen	Lei 250
1 pár	Bata fél lakcsizma	Lei 350
1 pár	gyermek lak sosen	Lei 150

Mindenféle cipőárak rendkívüli olcsó árakban lesznek eladva

"CORSO" GUTH cipőüzlet
Brassó, Weiss Mihály-u. 11.

1932.

KARÁCSONYI

ZENEALBUMOK

Moravetz-Bárd	Ára	180 Lei
Nádor Album	Ára	180 Lei
Rozsavölgyi Alb.	Ára	180 Lei

Tartalmazzák a legújabb ope-
rettek dalait, táncdalokat, szo-
mori és vig magyar nótákat.

Kaphatók a

BRASSÓI LAPOK

KÖNYVOSZTALYÁBAN

Brassó, Kapu utca 56-58 (az udvarban)

Közgazdaság

Erdély bányái

Írta:

HEXNER BÉLA

okl. vegyész-mérnök

**menthetik meg
az országot**

Kolozsvár, december 24.

Bukarest gazdasági politikája és gazdasági fejlődése Erdélyt 1951-ben a magyar országává tette, és szomorú megállapításnak számított, hogy ebben az esetben az Erdély és természetétől minden nyersanyagot megadó országban az emberek százai munkáért és egzisztenciáért adagálnak.

Millió, egészségtől duzzadó férfi agya, éje kényért-adó foglalkozást kíván, ért könyörög.

Ez a helyzet, ez a rettenetes katasztrófa nem mint gy fátum tört Erdélyre, hanem előre kiszámítható folyamán, ez a bukaresti gazdasági politikájának, mely minden Erdély bányászatainak gazdasági életében kulminált.

Az államnak állandó beavatkozása Erdély gazdasági életébe, a gazdasági életnek nemzeti szempontból való kezelése, a pártpolitikával való fertőzése az okai, hogy az egész erdélyi gazdasági élet egy olyan csomóvá kavartott össze, mely már türelemmel szét sem bontható.

Erdély gazdasági fontossága bányászataiban van. Er őv földművelése az ország részének a Regáthoz való csatlakozása és a földreformnak a keresztyülvitele a fontosságában nagyot csökkent, ami fokozódott azzal, hogy a világpiacra a földművelést iparosította és terményeinek árát a tömegtermelési költségtől számítja ki.

A Regát sokkal olcsóbban, sokkal többet termel, mint Erdély a konkurenciát.

De Erdély bányászata, földgáza, szene, arany, ezüstje, reze, ólma, pyritje, alumíniumja, sőt a földiási tömegében fordul elő és háromszor év óta látja el Európa szükségletét.

Erdélynek ezt a kincsét, ezt az óriási gazdasági faktort a semmivé degradálta a regáti politika.

Több, mint 12 éve annak, hogy átvette a földgázát és 12 éve óta az erdélyi Vasilie egyetlen-egy kutató fúrt, míg a magyar állam szolgálata alatt kutató fúrt meg. — 4 éven belül.

A román földgáz monopolizálásáról a törvény egész Erdélyt gázterületként nyilvánította és így megfosztotta attól, hogy a kutatás eredményében bármi része legyen.

A Regátban valaki petroleum vagy földgáz forrását talál, úgy a földaláló is, földalálójának is részesezők bizonyos mértékben a kincs értékében, de ha a Székelyföldön akad az istenáljárás, úgy a földgáz szálalék erejéig sem részesezők, hanem egész 100 százalékban a monopol tulajdonát képezi.

Az államosított bányászati Erdély egyszerű sóját, mely nemcsak Európában, hanem más földrészeknek is keresztyes volt, nemcsak Európa piacára, hanem még a szomszédos államok piacára is kizsárolták.

Az abszurd fuvardíjak és a kolosszális monopoldíjjal terhelt drága dinamitárak ellenében tették, hogy Magyarország, Csehszlovákia, Vaskohó, Erdély, Észak-Románia, és a környező országok, hogy otthon nem termelhető sziliketüket Oroszországból és Svédországból szerezze be.

A bukaresti politika kiűldözte Erdélyi magyar bányamérnököket, akik a természeti Magyarországon ma tudósainak a lehetetlent, új magyar bányászati teremtettek. A bodajki beuított a világpiacra a bihari bauit, mely pedig sok évig Európa alumínium gyártásának legbecesebb nyersanyaga volt. Urkuton mangánércet ártak, mely a maj gyalári, hnyadi és szabolgyi érceinket pótolja. Gyöngyösön almas meretűvé fejlődik a cizink és termelés, a Mátrából pedig rezezt termelnek azok, akiknek a szájából Erre kivették a kenyeret, a kezük kicsavarták a kalapácsot és a vilá-

gító lámpást.

Pedig, amikor a buza, a kukorica, a burgonya árai esnek és úgy esnek, hogy azok soha a régi árra nem emelkedhetnek, akkor Románia az ő külkereskedelmi mérlegét csak újabb és újabb anyag-

goknak a kivitelével és külföldön való értékesítésével hozhatja rendbe. Ezek az újabb és újabb anyagok pedig nem lehetnek mások, csak erdélyi bányatermékek: — az erdélyi só, a földgáz, az arany, ezüst, réz, ólom, cizink, alumínium, vas-écek.

Komoly számításaim szerint nem kevesebb, mint 15 milliárd lej az az érték, amelyet ezekből az anyagokból a külföldön értékesíteni lehet és értékesíteni kell. Mert akár akarják, akár nem akarják, igazság az a tétel, hogy az állam gazdasági életében az export szükséges. Ha másért nem, azért, hogy árából az importot fizethessük, de főleg, hogy évezredek óta specializált bányamunkásaink százazreinek munkát és kenyeret adhassunk.

Amíg azonban ez az iparág az állami

Veszélyben a román-magyar gazdasági együttműködés

A bukaresti vezetők hanyagsága miatt mindmáig nem kezdhetette meg működését a román-magyar kereskedelmi kamara

Az inaktív szervezeti keretein belül egy áruforgalmi részvénytársaság alakul a két állam közötti kompenzációs kereskedelem lebonyolítására. Sok megrázkódtatástól lehetett volna megakadályozni Erdély és Bánság gazdasági életét, ha a kamara idejében megkezdte működését.

Bukarest, december 24.

Még élénk emlékezetben van az az ünnepélyes megmozdulás, amely néhány hónappal ezelőtt megvetette az alapját a román-magyar gazdasági együttműködésnek. A nyár közepe táján megalakult a román-magyar kereskedelmi kamara, amely hivatott lett volna a két állam között fennálló gazdasági kapcsolatokat kiélelyíteni és az államközi kereskedelmi forgalom lebonyolítását előmozdítani.

A Magyarország felé irányuló gazdasági közlekedés iniciálója Manoliescu Mihály egykori miniszter és bankkormányzó volt, aki a Romániai Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége képviselőjében személyesen ment le Budapestre, hogy két állam közötti gazdasági közlekedést propagálja.

Valahol hanyagság és hiba történt.

Mondanunk sem kell, hogy egymagában a nemzetközi kamara felállításának előmunkálatait is nagy örömmel fogadta a két állam lakossága és mindenki meg volt győződve arról, hogy a kamara megalakulása után ténylegesen segítségére lesz egy a magyar, mint a román kereskedelemnek. Hosszas előkészületek után egy és ugyanazon időben Bukarestben és Budapestben megalakult a román-magyar kamara. A budapesti kamara elnöke Grätz Gusztáv meghatalmazott miniszter lett, míg a romániai ágazat elnökévé Valentin Bibescu herceget választották meg. Ugy Budapestben, mint Bukarestben megalakultak a kamara különböző alosztályai, főnökökkel és igazgatókkal, amint

azt egy ilyen jellegű gazdasági szervezet megkívánja.

Annak idején mi is beszámoltunk részletesen a megalakulás körülményeiről a közvéleményt tájékozva vissza, annak a reménynek adtunk kifejezést, hogy a kamara be fogja váltani a hozzá fűzött várakozásokat. Az idő azonban beigazolta, hogy a várakozások hiábavalóak voltak. A román-magyar kereskedelmi kamara ugyanis

mind a mai napig egyetlen okmányt nem intézett el és a két állam között elég intenzíven megnyilvánuló kereskedelmi forgalomban a legkisebb mértékben sem vette ki részét.

Valahol tudvalevőleg hiba történt. A kamara egyes vezetőtagjai elfelejtették ugyanis, hogy nem elég hangos frázisokkal magukra öltetni a szépen hangzó vezetői tisztségeket, hanem dolgozni is kell. És ez nem történt meg.

A magyarországi valuta, betét- és devizáról minden jóindulat meg volt arra, hogy a kamara ne csak névleg figuráljon, hanem végre ténylegesen kezdje is meg működését. Nap-nap után jöttek Budapestről levelek az itteni kamara vezetőségéhez.

Ezeket a leveleket azonban vagy meg sem válaszolták, vagy ha igen, akkor a legkülönbözőbb kitérő válaszokkal odázgatták a pesti kamara által sürgetett munka megkezdését.

Később aztán a levelezés is abba maradt, mert a bukaresti vezetőség csökönyös nemtörődömségével szemben minden harc hiábavalónak bizonyult.

Közvetítő intézmény nélkül maradt a megbénult kereskedelem

Ennek a furcsa és teljesen érthetetlen nemtörődömségnek nemsokára mutatkoztak a hatásai, amelyek száz százalékosan súlyosabban érinthették Románia gazdasági életét, mint Magyarországot.

Időközben ugyanis, világszerte kitört a valutakriszisa, amely a hiteléletet teljesen megbénító kényszerintézkedéseket vont maga után. Az európai államok elbarrikádozták kapuikat a valutakivándorlás elől és ezeket a megszorításokat a kényszerhelyzetbe jutott Magyarország a valutakriszisa legelső napjaiban bevezette már.

Amagyarországi valuta, betét- és devizakorlátozások katasztrófálisan érintették Románia gazdasági életét és

a kényszerrendelkezők különösen Erdély és a Bánság kereskedelmi életére nyomak rá súlyos bélyegeket.

A súlyos helyzet megértéséhez tudni kell azt, hogy Románia faiparának egyik legjobb felvevő piaca Magyarország volt és még ma is az. Különösen tűzifát szállítanak évente Magyarországra súlyos milliókért. A font sterling válságát követő

összeomlások után azonban Magyarország felé irányuló fakivitel váratlanul megbénult. A romániai fatermelők — és itt főleg erdélyi és bánsági exportőrökről van szó — hónapokon keresztül nem voltak képesek megkapni a Magyarországra szállított áru ellenértékét, mert a devizamegszorítások miatt Magyarországról tilos volt kár idegen valutát, akár pedig pengőt nagyobb összegekben külföldre fizetni. Előfordult tehát az a fonák helyzet, hogy míg Románia kénytelen volt készpénz valutában fizetni, addig

a román exportőrök egy krajcárt sem láttak viszont külföldre szállított áruik után.

Mondanunk sem kell, hogy ez a helyzet rengeteget ártott a román valutának. Így tehát nemcsak a magángazdaság, hanem az állam is veszített.

A másik szempont az exportőrök sivár helyzete, valamint a kereskedelemből, amely az általános moatőrümonok nehéz napjaiban teljesen segítség nélkül állott. És itt mutatkoztak főleg a román-

gazdabkötés állapotából ki nem szabadul, amíg a szabad ipar és szabad kereskedelem elve a tudás és vállalkozás kedv el nem foglalja lehető helyét, addig Erdély bányászatainak hiába várjuk hajnalhasadását és Románia gazdasági életének felfelé lendülését.

Három feltétel teljesedésétől függ Erdély bányászatainak a sorsa és ez: a három feltétel ki kell verekedni.

1. Szabaddá kell tenni Erdély bányászatait és a bányatermékekkel való bel- és külkereskedelmet.

2. Az államnak mentesítenie kell a bányászatot a törvényes és törvényellenes terhek légiójától.

3. Börtönnel és az okozott károk megfizetésével kell büntetni minden tisztviselőt és minden hatósági közeget, aki vagy tudatosan, vagy tudatlanságánál fogva a gazdasági életnek, vagy annak egy tényezőjének kárt, vagy fölös kiadást okoz.

Románia gazdasági életének alapja Erdély bányászata.

Róma vagy volt és hatalmas, kultúrja, fegyverének ereje a világ nagy részét uralta, mégis romlása és pusztulása Erdély bányászatainak elhanyagolásával, züllesztésével indult meg.

Ez nemcsak történelmi tény, hanem gazdasági szükségszerűség is!

magyar kamara hathatós működésének szükségessége.

Román-magyar áruforgalmi részvénytársaság a nemzetközi kamara helyében.

A romániai exportkereskedelem kétségbeesett jalkiáltásaira a kormánynak kellett felfigyelnie. Közvetlenül a magyarországi kényszerrendelkezők bevezetése után a román kormány intervenciát a magyar kormánynál, illetve a magyar Nemzeti Banknál, hogy a Magyarországon blokárt román betéteket haldéktalanul szabadítsa fel. Időközben a román Nemzeti Bank is akcióbba lépett, de most már nem is annyira a bankbetétek érdekében, hanem a súlyos válságba jutott export megmentésére. Tárgyalások indultak meg Budapest és Bukarest között — amelyekbe később Pécs és Prágát is bekapcsolták — egy ugynevezett kompenzációs pénztár felállítására, amelynek hivatása clearing-rendszer alapján rendezni a kelet-európai államok közötti export- és import-kereskedelem kérdését. A tárgyalások folyamán nem egyszer jutott nyilvánosságra az a megállapítás, hogy

a kompenzációs kereskedelem rendezését a nehéz időben a román-magyar kereskedelmi kamara lett volna hivatott elvégezni.

Ez a kamara azonban — amint mondtuk — csak papíron és ünnepélyes toasztok megnyilatkozásában létezett.

Ez a tarthatatlan helyzet vezette arra a gondolatra a magyar-román kereskedelmi kamara kezdeményezőinek egy csoportját, hogy a még mindig nem működő gazdasági szerv keretein belül egy kompenzációs alapon működő praktikus kereskedelmi hivatalt létesítsenek. Érte-süléseink szerint

terebe vették a Román Magyar Áruforgalmi Részvénytársaság megalakítását, amelynek hivatása a két állam közötti felmerülő kompenzációs üzleteket ténylegesen lebonyolítani.

Néhány nappal ezelőtt Bukarestbe érkezett dr. Lázár Nándor ügyvéd, a budapesti román követség jogtanácsosa, aki egyben a román-magyar kereskedelmi kamara magyarországi központjának igazgatója is, hogy tárgyalásokat kezdjen Bukarestben az Áruforgalmi Részvénytársaság megalakítására. E megbeszélések folyamán a román főváros gazdasági köréi, melyek eddig minden fogadalmuk ellenére teljesen elhanyagolták a magyar-román kereskedelmi kamarat, a legmesszebbmenő támogatásukat biztosították a megalakítandó új alakulat számára.

A Magyar-Román Áruforgalmi R. T. megalakulásának előmunkálatait Heidelberg László igazgató végzi, aki munkatársunknak kijelentette, hogy az új gazdasági alakulat terve közvetlenül az ünnepek után megvalósul.

A nagy garral beharangozott román-magyar kereskedelmi kamara tehát elbukott azon, hogy Bukarestben még a Budapestre érkező sürgető leveleket is elmulasztották megválaszolni.

Seres Miklós

Félrevezetik Önt, ha „OLLA” helyett silány utánzatokat ajánlanak. — Utasítsa vissza a ragasztókódik az eredeti csomagoláshoz „O. LA”-hoz

